

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2569

โรงเรียน.....

**ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช
2568**

**กลุ่มเครือข่ายการใช้
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568
สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี**

**สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ**

คำนำ

การจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของประชากร ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ด้วยสถานการณ์ของโลกปัจจุบันที่ผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อน มีความคลุมเครือและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ดังนั้น การจัดการศึกษาโดยเฉพาะในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จึงจำเป็นต้องเตรียมผู้เรียนและเยาวชนของชาติให้เข้มแข็งและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางภาวะวิกฤติและการเปลี่ยนแปลง ทั้งวิถีชีวิตและการทำงาน ดังเป้าหมายการจัดการศึกษา ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาชาติพ.ศ. 2560 - 2579 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่ล้วนมุ่งพัฒนา "ผลลัพธ์ที่เกิดในตัวผู้เรียน" กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ ได้ศึกษาการจัดการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพระดับโลก ภายใต้โครงการพัฒนาการศึกษาร่วมกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย รวมทั้งผลการศึกษาและวิจัยของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่า "การพัฒนาสมรรถนะ" เป็นทิศทางของการพัฒนาหลักสูตรใหม่ในการพัฒนาคนให้รองรับ และทันกับการเปลี่ยนแปลงตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีมติการประชุมเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2563 ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำหลักสูตรใหม่ สำหรับใช้เป็นกรอบในการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดแนวคิดการจัดการศึกษาลานสมรรถนะ (Competency-based Education) และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยมติของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยมีสมรรถนะหรือความสามารถที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนเป็น

เป้าหมายการออกแบบหลักสูตรระดับปฐมวัย
พัฒนาการสมวัย

พัฒนาผู้เรียนให้มี

โรงเรียน..... สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
ทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคล ทั้งภาครัฐ และเอกชนในการ
ทุ่มเทแรงกายแรงใจ เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช
2568 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี มีความสมบูรณ์และพร้อมสำหรับการนำ
ไปใช้ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้ ตามความมุ่งหวัง สู่การเป็น
ประชากรที่มีคุณภาพ อันจะเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศสู่
ความรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนสืบไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
ความเป็นมา	1
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา	2
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย	2
จุดหมาย	3
หลักการ	4
แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย	7
ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย	9
ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี	
การจัดเวลาเรียน	22
สาระการเรียนรู้รายปี	23
- ประสพการณ์สำคัญ	
- สาระที่ควรเรียนรู้	29
การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี	42
- ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 (หากเปิดชั้นเรียน อนุบาลปีที่ 1)	
- ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2	66
- ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3	69
การจัดประสพการณ์	70
การจัดกิจกรรมประจำวัน	
การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	
การประเมินความสามารถผู้เรียน	
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ 3 – 6 ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	
การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1	
ภาคผนวก	
คำสั่งคณะกรรมการ	72

ความเป็นมา

สังคมโลกในปัจจุบันกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องในทุกมิติ โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ของมนุษย์ ปัจจุบันเราอยู่ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารเคลื่อนย้ายได้อย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ทำให้โลกมีลักษณะไร้พรมแดนมากขึ้น เศรษฐกิจโลกปัจจุบันเน้นการแข่งขันบนฐานความรู้ นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่เคยพึ่งพาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเป็นหลัก ไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ควบคู่ไปกับอัตราการเกิดที่ลดลง ส่งผลให้จำนวนเด็กปฐมวัยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันคุณภาพของเด็กปฐมวัยกลับต้องเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีพัฒนาการและทักษะที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างมาก โดยได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดูแลเด็กเล็กให้ได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดในการวางรากฐานพัฒนาการของมนุษย์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นแผนระดับที่ 2 ที่มีสถานะเป็นกลไกสำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ ได้กำหนดจุดหมายการพัฒนาที่มุ่งพลิกโฉมประเทศไทยสู่ "สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน" ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2579) ได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งพัฒนา ศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตาม ศักยภาพ สอดคล้องกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 แผนนี้ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ ที่จะส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดช่วงชีวิต

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2564-2570) มุ่งพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ให้มีพัฒนาการรอบด้านตามวัย เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และมีทักษะสำคัญสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 แผนนี้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย และกำหนดมาตรฐานการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นกรอบอ้างอิงสำหรับทุกภาคส่วน โดยเน้นให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นกรอบสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย

จากกรอบนโยบายและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าว นำไปสู่การกำหนดทักษะและสมรรถนะสำคัญ ที่เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องมีในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับการวางรากฐานชีวิต ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น การพัฒนาทักษะสำคัญที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็นไปอย่างรอบด้าน ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะด้านการคิดแบบ วิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา ที่เหมาะสมกับวัย ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการเรียนรู้รับบริบททางวัฒนธรรมและความตระหนักรู้สภาวะโลก ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับวัย

ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน จึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของเด็ก (Competency-based Curriculum) ซึ่งเป็นการพัฒนาความสามารถผ่านการบูรณาการความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ช่วยให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับวัย และเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาในระดับที่สูง

ขึ้น โดยสมรรถนะสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ การจัดการตนเอง การคิดขั้นพื้นฐาน การสื่อสาร การร่วมมือ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาสมรรถนะเหล่านี้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการและความพร้อมของเด็กในแต่ละช่วงวัยเป็นสำคัญ บริบทของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้ที่เด็กเป็นสำคัญ มีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มีพื้นฐานการเรียนรู้และชีวิตที่มั่นคง และเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติและของโลกในอนาคต

สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

- สอดคล้องกับทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21
- การพัฒนาสมรรถนะ

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

โรงเรียน..... จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กอายุ 3 – 6 ปี บนพื้นฐานของการให้ความรัก ความเข้าใจ ความใส่ใจ และความเคารพในคุณค่าและความแตกต่างของเด็กรายบุคคล เน้นความร่วมมือ จากครอบครัวและชุมชน ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ภายใต้สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่อบอุ่นและปลอดภัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการและความสามารถอย่างเป็นองค์รวมเต็มตามศักยภาพ มีวินัย มีทักษะชีวิต โดยครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก เพื่อวางรากฐานคุณภาพชีวิตให้กับเด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี

วิสัยทัศน์

ภายในปีการศึกษา 2570 โรงเรียน..... สามารถส่งเสริมพัฒนาเด็กอายุ 3 – 6 ปี ให้มีความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญาอย่างเต็มตามศักยภาพ เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข มีวินัย มีทักษะชีวิต ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และการเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งมีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ด้วยความร่วมมือจากสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน

พันธกิจ

1. พัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการและความสามารถทั้ง 4 ด้าน สมวัยและเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดี ต่อท้องถิ่น มีวินัย สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถเด็กให้เต็มตามศักยภาพ
3. จัดสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านจิตภาพ และด้านสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

4. นำสื่อ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาเด็กปฐมวัย
5. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

เป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัยทุกคน มีพัฒนาการและความสามารถด้านสุขภาพ ทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความ เป็นไทย และด้านสติปัญญา สมวัยและเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อ ท้องถิ่น สนใจ ใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. ครูทุกคนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกผ่านการเล่น และการลงมือปฏิบัติที่หลากหลายสอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
3. ครูทุกคนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ จัดประสบการณ์ปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถาน ศึกษา
4. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของเด็ก
5. มีเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการ พัฒนาคูณภาพเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกับสถานศึกษา

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการพัฒนา และการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้ สอน และเด็กกับพ่อแม่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตาม ลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม สมวัย มีคุณภาพ และ เต็มตามศักยภาพ โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี กำหนดหลักการดังนี้

1. หลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงพัฒนาการตามวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของ เด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรม

2. หลักพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมและสมดุลทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข ด้วยวิธีการเหมาะสมกับวัยและความสามารถ สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง และมีการพักผ่อนเพียงพอ

3. หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยเน้นการจัดกิจกรรมบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสเด็กได้เลือก คิด ตัดสินใจ และลงมือทำ ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย มีทักษะชีวิต และเรียนรู้อย่างมีความสุข

4. หลักการบูรณาการบริบทสังคมและวัฒนธรรม โดยตระหนักในบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก ให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้จากวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตนเอง รวมถึงวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงอย่างมีความหมาย

5. หลักการมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อม

ในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง ปลอดภัย และมีสุขภาวะทางกายที่ดี

2. สุขภาพจิตดีและมีความสุข มีสุนทรียภาพ มีสัมพันธภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัยในตนเอง รักความเป็นไทย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี กำหนดพัฒนาการและความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ด้านสุขภาพทางกาย เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดีรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธ์ภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงามมีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ด้านสติปัญญา

1) ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียนเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

2) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวน และตัวเลข

ในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

3) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

4) การแสวงหาความรู้ เด็กกระตุ้นหรือร่นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

5) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะและการเคลื่อนไหว

ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี

ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี เป็นพฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดกับเด็ก บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยและความสามารถในการในแต่ละระดับอายุ ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการและความสามารถ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเด็กในแต่ละชั้นปี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
7.1 ด้านสุขภาวะทางกาย เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน			
1) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี	1.1) รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำ สะอาด แปร่งฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และออกกำลังกายเป็นเวลา	1.1) รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำ สะอาด แปร่งฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และออกกำลังกายเป็นเวลา	1.1) รับประทานอาหารหลากหลายที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปร่งฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอน พักผ่อน และออกกำลังกายเป็นเวลา
2) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	1.2) เล่น ทำกิจกรรม และใช้สิ่งของเครื่องใช้	1.2) เล่น ทำกิจกรรม และใช้สิ่งของเครื่องใช้	1.2) เล่น ทำกิจกรรม ใช้สิ่งของเครื่องใช้

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
7.1 ด้านสุขภาวะทางกาย เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุข อนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน			
	อย่างปลอดภัย และไม่ ไปกับคนแปลก หน้า	อย่างปลอดภัย และไม่ ไปกับคนแปลก หน้า	ปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่าง ปลอดภัย ไม่ไป กับ คนแปลกหน้า และ ระมัดระวังความ ปลอดภัยจาก บุคคล สิ่งแวดล้อม และคนแปลก หน้า
3) เคลื่อนไหว ร่างกาย อย่างคล่องแคล่ว ประสาน สัมพันธ์กัน	3.1) กระโดด สองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ วิ่งแล้ว หยุด โดยไม่ เสีย การทรงตัว และ รับ ลูกบอล โดยใช้ มือ และลำตัวช่วย	3.1) กระโดดขา เดียว ไปข้างหน้า อย่างต่อเนื่อง วิ่งหลบหลีก สิ่ง กีดขวาง และรับลูกบอล โดยใช้ มือ ทั้งสองข้าง	3.1) ก้าว กระโดดไป ข้างหน้าได้ อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการ ทรงตัว วิ่งหลบหลีกสิ่ง กีดขวาง คล่องแคล่ว และรับ ลูกบอล ที่ กระดอนขึ้น จากพื้น

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
4) ใช้มือ-ตา ประสาน สัมพันธ์กัน	4.1) ใช้กรรไกร ตัดกระดาษ ขาดจากกัน โดยใช้มือเดียว และเขียน รูปวงกลมตาม แบบ	4.1) ใช้กรรไกร ตัด กระดาษตาม แนว เส้นตรงได้ และ เขียนรูป สี่เหลี่ยมตาม แบบมีมุม ชัดเจน	4.1) ใช้กรรไกร ตัด กระดาษตาม แนว เส้นโค้งได้ และ เขียนรูป สามเหลี่ยมตาม แบบมีมุม ชัดเจน
7.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่าง เหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้ อื่น รับผิดชอบ ต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและยอมรับความเหมือนและความแตกต่าง ระหว่างบุคคล			
1) แสดงออกทาง อารมณ์ และความรู้สึก ในสถานการณ์ ต่าง ๆ	1.1) แสดง อารมณ์ ความรู้สึก ท่าทาง และ บอกความรู้สึก ของ ตนเองเมื่อดีใจ โกรธ เสียใจเหมาะสม กับ บางสถานการณ์	1.1) แสดง อารมณ์ ความรู้สึก ท่าทาง และ บอกอารมณ์ และ ความรู้สึกของ ตนเอง ตามสถานการณ์	1.1) แสดง อารมณ์ ความรู้สึก ท่าทางหรือ วาจา และ ควบคุม อารมณ์และ ความรู้สึก ของตนเองและ ผู้อื่นตาม สถานการณ์

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
2) กำกับตนเองใน การทำ กิจกรรม	2.1) ทำตาม กิจวัตร ประจำวันจน สำเร็จ	2.1) วาง แผนการ ปฏิบัติ กิจกรรมและทำ สิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ	2.1) ตั้งเป้าหมาย วางแผน และมุ่ง มั่นทำ สิ่งต่าง ๆ จน สำเร็จ
3) มีความสัมพันธ์ ที่ดี กับผู้อื่น	3.1) เล่นและ ร่วม กิจกรรมกับ เพื่อนเป็น กลุ่ม ยิ้มหรือ ทักทาย บุคคลที่คุ้นเคย	3.1) เล่นและ ทำงาน ร่วมกับเพื่อน เป็นกลุ่ม ยิ้ม ทักทายหรือ พูดคุยกับบุคคล ที่คุ้นเคย	3.1) เล่นและ ทำงาน แบบร่วมมือกับ ผู้อื่น อย่างมี เป้าหมาย แก้ปัญหาเอง อย่าง ประณีประนอม ยิ้ม ทักทายและพูด คุย กับบุคคลที่ คุ้นเคยและ ผู้ใหญ่

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
4) มีความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	4.1) แสดงสีหน้า หรือ ท่าทางรับรู้ความ รู้สึก	4.1) แสดง สีหน้าและ ท่าทางแสดง ความยินดี	4.1) ใช้คำพูด หรือการ กระทำแสดง ความยินดี

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
	ของผู้อื่นบาง สถานการณ์ และแสดงความ ยินดีเมื่อผู้อื่นมีค วามสุข	เมื่อผู้อื่นมีความ สุข และ ช่วยเหลือ ปลอบโยน เมื่อ ผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ	เมื่อผู้อื่นมีความ สุข เห็น ใจเมื่อผู้อื่นเศร้า หรือ เสียใจ และ ช่วยเหลือ ปลอบโยนเมื่อผู้ อื่นได้รับ บาดเจ็บ
5) ยอมรับและ รับผิดชอบ ในการตัดสินใจ ของตนเอง	5.1) ยอมรับการ ตัดสินใจ ของตนเอง	5.1) ยอมรับ และ รับผิดชอบใน การ ตัดสินใจของ ตนเอง	5.1) ยอมรับ และ รับผิดชอบใน การ ตัดสินใจของตน เองและ กลุ่ม
6) มีสุนทรียภาพ ทางศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	6.1) สนใจ มีค วามสุข และแสดงออก ผ่านงาน ศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและ การ เคลื่อนไหว	6.1) ชื่นชม มีค วามสุข และแสดงออก ผ่านงาน ศิลปะ เสียง เพลง ดนตรี แสดงท่าทาง และการ เคลื่อนไหว	6.1) ชื่นชม มีค วามสุข และแสดงออก ผ่านงาน ศิลปะ เสียง เพลง ดนตรี แสดงท่าทาง และการ เคลื่อนไหว
7) ช่วยเหลือตน เอง ในการปฏิบัติ กิจวัตร ประจำวัน	7.1) แต่งตัว ใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม โดยมีผู้ ช่วยเหลือ	7.1) แต่งตัว ใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม และ รับประทานอาหาร ด้วย	7.1) แต่งตัวได้ คล่องแคล่ว รับประทานอาหาร ด้วยตน เอง ใช้

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
	และรับประทานอาหาร ด้วยตนเอง	ตนเอง	และทำความสะอาด หลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม
8) ยอมรับความ เหมือน และความแตกต่าง ทาง สังคมและ วัฒนธรรม	8.1) เล่นและทำ กิจกรรม ร่วมกับเด็กที่ แตกต่าง ไปจากตนเอง	8.1) เล่นและ ทำกิจกรรม ร่วมกับ เด็กที่ แตกต่าง ไปจากตนเอง และ ปฏิบัติตน อย่าง สุภาพ กับผู้อื่นที่ต่าง ต่างไป จากตน	8.1) เล่นและ ทำ กิจกรรมร่วมกับ เด็กที่ แตกต่าง ไป จากตนเอง ยอมรับความ สามารถ และความ คิดเห็นของ ผู้อื่น

องค์ประกอบ ความ สามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
7.3 ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม มีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรม และประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตาม แนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข			

1) มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดี งาม	1.1) บอกหรือชี้ ได้ว่า สิ่งใดเป็นของตน เอง และสิ่งใดเป็น ของผู้อื่น แสดงความรัก เพื่อน มี เมตตาสัตว์เลี้ยง และ แบ่งปันผู้อื่น	1.1) ขออนุญาต หรือ รอคอยเมื่อ ต้องการ สิ่งของของผู้อื่น แสดง ความรักเพื่อน มี เมตตา สัตว์เลี้ยง และ แบ่งปัน ผู้อื่น	1.1) ขอ อนุญาต และ รอคอย เมื่อ ต้องการ สิ่งของของผู้อื่น แสดง ความรักเพื่อน และมี เมตตา สัตว์ เลี้ยง ช่วยเหลือและ แบ่งปัน ผู้อื่น
2) มีมารยาท ไทย และ ปฏิบัติตาม วัฒนธรรม และประเพณี ไทย	2.1) ไหว้ กล่าว คำ ทักทาย กล่าว คำขอบคุณ ขอโทษ สนใจ ร่วมกิจกรรม ตามวัฒนธรรม และ ประเพณีไทย	2.1) ไหว้ กล่าว คำ ขอบคุณ ขอโทษ ร่วม กิจกรรมตาม วัฒนธรรม และประเพณี ไทย	2.1) ไหว้ กล่าว คำ ขอบคุณ ขอโทษ ปฏิบัติ ตน ตาม มารยาท ไทยได้ ตามกาลเทศะ และร่วม กิจกรรมตาม วัฒนธรรม และประเพณี ไทย

3) รักและ ภูมิใจใน ความเป็นไทย	3.1) หยุดยืนเมื่อ ได้ยิน เพลงชาติไทย และเพลง สรรเสริญพระ บารมี	3.1) ยืนตรง และร่วม ร้องเพลงชาติ ไทยและ เพลงสรรเสริญ พระบารมี สนใจร่วม กิจกรรม ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหา กษัตริย์	3.1) ยืนตรง และร้อง เพลงชาติ ไทยและ เพลง สรรเสริญพระ บารมี ร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวกับ ชาติ ศาสนา และ พระมหา กษัตริย์
4) ประหยัด และพอเพียง	4.1) ใช้สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างประหยัด	4.1) ใช้สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างประหยัด และดูแล รักษาสิ่งของ เครื่องใช้ ของตนเอง	4.1) ใช้น้ำ ไฟ และ สิ่งของเครื่อง ใช้ อย่าง ประหยัด พอ เพียง และ นำกลับมาใช้ ซ้ำ
5) ดูแลรักษา ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	5.1) มีส่วนร่วม ดูแลรักษา ธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลื้อย สิ่งแวดล้อม และ ทิ้งขยะ ถูกที่	5.1) มีส่วนร่วม ดูแล รักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์ เลื้อย และ สิ่งแวดล้อม คัด แยก	5.1) ดูแลรักษา ธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์ เลื้อย สาธารณสุขสมบัติ ที่อยู่ รอบตัว และ สิ่งแวดล้อม
องค์ประกอบ ความ สามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)

		ขยะ และทิ้งขยะ ถูกที่	นำวัสดุหรือ สิ่งของ เครื่องใช้ที่ใช้ แล้วมาใช้ ซ้ำ หรือแปรรูป แล้วนำ กลับมาใช้ใหม่ คัดแยก ขยะ และทิ้ง ขยะถูกที่
6) มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตน เป็น สมาชิกที่ดีของ สังคม	6.1) เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลัง ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ และผู้ตาม ยอมรับ การ ประนีประนอม ในการแก้ไข ปัญหา	6.1) เก็บ ของเล่น ของใช้ เข้าที่ เข้าแถว ตามลำดับ ก่อนหลัง ปฏิบัติ ตนเป็น ผู้นำ และผู้ตาม มีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหา ความ ขัดแย้งและ ประนีประนอม	6.1) เก็บ ของเล่น ของใช้ เข้าที่ เข้าแถว ตามลำดับ ก่อนหลัง ปฏิบัติ ตนเป็น ผู้นำและผู้ตาม มีส่วนร่วม สร้างและปฏิบัติ ตาม ข้อตกลง เลือก วิธีการ แก้ปัญหาและ ประนีประนอมใน การ แก้ไขปัญหา
7.4 ด้านสติปัญญา 7.4.1 ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่า เรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียนเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน			

1) ฟังและ สนทนา โต้ตอบกับผู้ อื่น	1.1) ฟังผู้อื่นพูด จนจบและ สนทนาโต้ตอบ เกี่ยวกับเรื่อง ที่ฟังให้ผู้อื่น เข้าใจ	1.1) ฟังผู้อื่นพูด จนจบ และสนทนา โต้ตอบ สอดคล้องกับ เรื่องที่ฟัง	1.1) ฟังผู้อื่นพูด จนจบ และสนทนา โต้ตอบ อย่าง ต่อเนื่องและ เชื่อมโยง กับ เรื่องที่ฟังแสดง ความ คิดเห็นและ ความรู้สึก ด้วยประโยคสั้น ๆ
2) เล่าเรื่องให้ ผู้อื่น เข้าใจ	2.1) เล่าเรื่องด้วย ประโยค สั้นๆ จากการฟัง นิทาน หรือ จากเหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน	2.1) เล่า เรื่องราวเป็น ประโยคอย่าง ต่อเนื่อง จากการฟัง นิทาน หรือ เหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน	2.1) เล่า เรื่องราว อย่าง ต่อเนื่องตาม ลำดับและ ตอบคำถามจาก การฟัง นิทาน เรื่องราว หรือ จากเหตุการณ์ ใน ชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบ ความ สามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
--	--	--	--

3) อ่านภาพ และสัญลักษณ์	3.1) ถือนหนังสือที่มีภาพประกอบถูกด้าน เปิด และพลิกหน้าหนังสือจากหน้าแรกไปหน้าหลัง อ่านภาพและพูดด้วยภาษาของตน	3.1) ชี้อธิบายเรื่อง ของหนังสือ ที่มีภาพประกอบ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมชี้หรือ กวาดตามอง ข้อความตาม บรรทัด อ่านภาพและพูด ข้อความ ด้วยภาษาของตน	3.1) ชี้นำปก และชื่อ เรื่องของ หนังสือที่มีภาพ ประกอบ พลิก หน้า หนังสือจาก หน้าแรก ไปหน้าหลังและ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ โดยชี้หรือ กวาดตามองจุด เริ่มต้น และจุดจบของ ข้อความ
4) มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	4.1) รู้ว่าภาพ และข้อความ มีความสัมพันธ์กัน ชี้ข้อความ ที่เห็นบ่อย ๆ	4.1) รู้จักตัวอักษร ที่ประกอบเป็น คำที่มีความหมายกับเด็ก และชี้คำหรือ ข้อความที่มีความหมายใน ชีวิตประจำวัน หรือที่เห็นบ่อย ๆ	4.1) รู้จักคำและ ออกเสียงคำ ที่คุ้นเคย ชี้คำหรือ ข้อความที่เห็น บ่อย ๆ ชี้ตัวอักษรตัวแรกและอักษร ตัวสุดท้าย ของคำที่คุ้นเคย

5) เขียนสื่อ ความหมาย อิสระในชีวิต ประจำวัน	5.1) เขียนคล้าย ตัวอักษร บางตัวเป็นรูปร่าง ที่เด็กคิด ขึ้นเอง อย่างมี ทิศทาง	5.1) เขียนตัว อักษรที่ รู้จัก เพื่อสื่อ ความหมาย คัดลอกหรือ เขียน ตัวอักษรด้วยวิธี ที่คิด ขึ้นเอง มี ทิศทาง การ เขียนจากซ้าย ไปขวา	5.1) เขียนชื่อ ของตนเอง คำที่มีความ หมายกับตัว เด็กตามแบบ หรือด้วย วิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศทาง การเขียนจาก ซ้ายไปขวา และบนลงล่าง เพื่อสื่อ ความหมายใน ชีวิตประจำวัน
7.4.2 การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวน และตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน			
1) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัด กลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ใน ชีวิต ประจำวัน	1.1) บอกลักษณะ ของสิ่ง ต่าง ๆ จากการ สังเกต โดยใช้ประสาท สัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ หรือ คัดแยก สิ่งต่าง ๆ ตาม ลักษณะ	1.1) บอก ลักษณะ และ ส่วนประกอบ ของสิ่ง ต่าง ๆ จากการ สังเกต โดยใช้ประสาท สัมผัส จับคู่ และ เปรียบเทียบ ความ	1.1) บอก ลักษณะ ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่ง ต่าง ๆ จากการ สังเกต

องค์ประกอบ ความสามารถผู้ เรียน	อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 3-4 ปี)	อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี)	อนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)
	หรือหน้าที่การ ใช้งาน	แตกต่างหรือ ความ เหมือนของสิ่ง ต่าง ๆ จำแนกและจัด กลุ่มสิ่ง ต่าง ๆ ตาม เกณฑ์ ที่กำหนดขึ้นเอง	โดยใช้ประสาท สัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และ จำแนก สิ่งต่าง ๆ ตาม เกณฑ์ ที่กำหนดให้ หรือกำหนด ขึ้นเอง
2) เรียงลำดับ และแสดง แบบรูปของสิ่ง ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	2.1) เรียงลำดับ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 3 ลำดับ และต่อ แบบรูป ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวัน	2.1) เรียงลำดับ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 4 ลำดับ และต่อ แบบรูป ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวัน	2.1) เรียงลำดับ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 5 ลำดับ และ สร้างแบบ รูปของสิ่งต่าง ๆ ตาม ความคิดของตน เอง

3) รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลข ในชีวิตประจำวัน	3.1) นับปากเปล่า 1 ถึง 10 ตามลำดับบอกและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ 1-3	3.1) นับปากเปล่า 1 ถึง 20 ตามลำดับบอกและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ 1-5	3.1) นับปากเปล่า 1 ถึง 30 ตามลำดับบอกและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ 1-10
4) รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	4.1) บอกตำแหน่งของตนเองเมื่อเทียบกับวัตถุ	4.1) บอกและแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ด้วยคำพูด ทำทาง การวาดภาพและสัญลักษณ์	4.1) บอกหรือแสดงตำแหน่งทิศทางและระยะทางของสิ่งต่าง ๆ เมื่อสังเกตจากมุมมองที่ต่างกันและสร้างแผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่
7.4.3 การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น			

1) แก้ปัญหาต่าง ๆ ใน	1.1) ระบุปัญหา และ	1.1) ระบุปัญหา และ	1.1) ระบุปัญหา สร้าง
ซึ่งได้ประจักษ์ความสามารถผู้เรียน	แผนภูมิปี 1 (อายุ 3-4 ปี) ลองถูก	แผนภูมิปี 2 (อายุ 4-5 ปี) ลองถูก	แผนภูมิปี 3 (อายุ 5-6 ปี) และลงมือแก้
7.4.4 การแสวงหาความรู้	เด็ก	เด็ก	เด็ก
ใช้ขั้นตอนและเครื่องมือในการเรียนรู้	2.1) คัดเลือกในเรื่อง	2.1) คัดเลือกในเรื่อง	2.1) คัดเลือกในเรื่อง
1) กระตือรือร้นในการเรียนรู้	งา) สนใจ กระตือรือร้นในการเข้าร่วม	งา) สนใจเริ่มเรียนรู้ กระตือรือร้นในการเข้าร่วม	งา) สนใจยอมรับ กระตือรือร้นในการเข้าร่วม
	กิจกรรม	กิจกรรม และมี ส่วนร่วม ในการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และโลกรอบตัว	กิจกรรม มี ส่วนร่วมและค้นหา คำตอบด้วยตนเอง เกี่ยวกับ ธรรมชาติ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และโลกรอบตัว

2) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้	2.1) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยการสังเกต สํารวจและตั้งคำถาม	2.1) ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย โดยการสังเกต สํารวจ ตั้งคำถาม และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ	2.1) ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการสังเกต สํารวจ ตั้งคำถาม วางแผน เก็บข้อมูล และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ
7.4.5 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะและการเคลื่อนไหว			
1) ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	1.1) สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกรของตนเอง	1.1) สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกรของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	1.1) สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกรของตนเอง โดยมี การดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

2) แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหว ตามจินตนาการ อย่างสร้างสรรค์	2.1) เคลื่อนไหว ท่าทาง เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของ ตนเอง	2.1) เคลื่อนไหว ท่าทาง เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของ ตนเอง อย่าง หลากหลาย หรือ แปลกใหม่	2.1) เคลื่อนไหว ท่าทาง เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของ ตนเอง อย่าง หลากหลาย และ แปลกใหม่
---	---	--	---

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1 – 3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 180 วันต่อ 1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้รายปี

สาระการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริม ความสามารถผู้เรียนทุกด้านให้เป็นไปตาม จุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญอธิบายถึงสิ่งที่เด็ก ทำ วิธีที่เด็กรับรู้ และประสบการณ์ ที่สำคัญต่อการพัฒนาความสามารถของ เด็กตามหลักสูตร ประสบการณ์สำคัญจึงเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ใน สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เชิงรุก และได้รับการส่งเสริม พัฒนาการและความสามารถครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมด้านสุขภาวะทางกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสดูแลรักษาสุขอนามัยและมีสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว และใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจวัตรประจำวันหรือ กิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

สุขภาวะทางกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี	(1) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ในการรับประทานอาหาร การดื่มน้ำสะอาด การล้างมือ การแปรงฟัน การนอนพักผ่อน การเล่น การออกกำลังกาย
2) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	(1) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน (2) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย

	(4) การเล่นสกีโซเชี่ยลอย่างปลอดภัย (5) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนขณะเดินทาง
3) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน	(1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (3) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน และการเตะ (5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ (6) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทางระดับ และพื้นที่ (7) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

สุขภาวะทางกาย	ประสบการณ์สำคัญ
4) ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	(1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (3) การปั้น (4) การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ (5) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็ก

มีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ รับรู้เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

มีการกำกับตนเองในการทำกิจกรรม รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีสุนทรียภาพและความสุขในการแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

อารมณ์ จิตใจ และสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
-----------------------	-----------------

1) แสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึก ในสถานการณ์ต่าง ๆ	(1) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (2) การเล่นบทบาทสมมติ (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (4) การร้องเพลง (5) การทำงานศิลปะ
2) กำกับตนเองใน การทำกิจกรรม	(1) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง (2) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ (3) การทำตามกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
3) ความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้อื่น	(1) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน
4) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(1) การใช้คำพูดหรือการกระทำแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุขเห็นใจ เมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือ ปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ
5) ยอมรับและ รับผิดชอบ ในการตัดสินใจของตนเอง	(1) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
6) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	(1) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดง ปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (2) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (4) การเล่นบทบาทสมมติ (5) การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ (6) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

อารมณ์ จิตใจ และสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
7) ช่วยเหลือตนเอง ในการ	(1) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน

ปฏิบัติกิจวัตรประจำ วัน	
8) ยอมรับความ เหมือนและ ความแตกต่างทาง สังคมและ วัฒนธรรม	(1) การเล่นอิสระ (2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (3) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (4) การเล่นนอกห้องเรียน

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย เป็นการสนับสนุน

ให้เด็กมีโอกาสปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทวัฒนธรรมไทย การไหว้ การ
ขอบคุณ การขอโทษ ได้แสดงออกถึงความ

เคารพต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักและภูมิใจในความเป็นไทย มี
คุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ
เพียง ประหยัดและพอเพียง การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ
ประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย	ประสบการณ์สำคัญ
1) มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม	(1) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (2) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (ข้อสัตย์สุจริต มีความ เมตตากรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน) (3) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิงจริยธรรม (4) การแสดงความรักเพื่อน มีเมตตาสัตว์เลี้ยง (5) การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น
2) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตน ตามวัฒนธรรม และ ประเพณี ไทย	(1) การเล่นเกมบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความ เป็นคนไทย (2) การเล่นเกมบทบาทสมมติการปฏิบัติตนตาม มารยาทไทย การไหว้ การขอบคุณ การกล่าวขอโทษ แสดงกิริยา สุภาพอื่น ๆ (3) การศึกษานอกสถานที่

	(4) การประกอบอาหารไทย (5) การละเล่นพื้นบ้านของไทย เพลงท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ของเล่น พื้นบ้าน (6) การแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าพื้นเมือง (7) การปฏิบัติตน/ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นและประเพณีไทย
3) รักและภูมิใจ ในความเป็นไทย	(1) การใช้ภาษาไทย (2) การร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญ พระบารมี (3) การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย	ประสบการณ์สำคัญ
4) ประหยัดและพอ เพียง	(1) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (2) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
5) ดูแลรักษา ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	(1) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (2) การนำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้อย่าง คุ้มค่าหรือแปรรูป แล้วนำ กลับมาใช้ใหม่ (3) การปลูกและดูแลต้นไม้ (4) การเลี้ยงสัตว์ (5) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวัน
6) วินัยในตนเอง และ ปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของ สังคม	(1) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (2) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (3) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกที่ดี

1.4 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

เป็นการสนับสนุนให้เด็ก

ได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อสารและการรู้หนังสือ การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การแสวงหาความรู้ การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่เป็นพื้นฐาน

ของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพื้นฐานการเรียนรู้ต่อไป

สติปัญญา	ประสพการณ์สำคัญ
1) ภาษาและการรู้หนังสือ	(1) การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม (2) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บท ร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ (3) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความ ต้องการในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ (4) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสพการณ์ หรือ เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (5) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ (6) การอ่านหลากหลายวิธี : อ่านหนังสือภาพ อ่านหนังสือนิทาน อ่านป้าย และสัญลักษณ์ อ่านงานเขียนของตนเอง อ่าน อย่างอิสระ ตามลำพัง อ่าน ร่วมกัน อ่านโดยมีผู้ชี้แนะ

สติปัญญา	ประสพการณ์สำคัญ
	(7) การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ : การเขียนภาพ การเขียนขีดเขียน การเขียน คล้ายตัวอักษร การเขียนสะกดคำที่คิดค้นขึ้น เอง การเขียนคำที่มีความ หมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย การเขียนร่วมกันตาม โอกาส การเขียนอิสระ

	(8) การเล่นเกมทางภาษา
2) การคิดรวบยอด และการคิด คำนวณ	การจับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและ จัดกลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (1) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัส (2) การจับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง การเรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (3) การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตามลักษณะ จำนวน ความยาว ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร (4) การเรียงลำดับขั้นตอน กิจกรรม หรือ เหตุการณ์ตามช่วงเวลา (5) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ โดยการแสดงสิ่งของ หรือการใช้สัญลักษณ์ (6) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป ของสิ่งต่าง ๆ การรู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและ ตัวเลขในชีวิตประจำวัน (7) การเปรียบเทียบจำนวนของสิ่งของสองชุด เพื่อหา “มากกว่า” “น้อยกว่า” “จำนวนเท่ากัน” (8) การจัดเรียงวัตถุสองชุดให้สอดคล้องกัน แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (9) การนับวัตถุและบอกจำนวนหรือแสดงสิ่งต่าง ๆ ตามจำนวน (10) การอ่านตัวเลขแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

	การรับรู้มิติสัมพันธ์ในเชิงขนาดและรูปร่าง รูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวัน (11) การใช้การเปรียบเทียบความยาว/ความสูง ปริมาตร/ความจุ และ รูปร่างรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ในการเล่น การ สืบเสาะหรือการแก้ปัญหา (12) การใช้การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่ หน่วยมาตรฐานในการเล่น การสืบเสาะ หรือการ แก้ปัญหา (13) การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นรูปเรขาคณิตสาม มิติ ได้แก่ ทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย ปริซึม และรูปเรขาคณิต สองมิติ วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม
--	---

สติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
	(14) การบอกชื่อและยกตัวอย่างสิ่งของในชีวิต ประจำวันที่มีลักษณะคล้าย รูปเรขาคณิต (15) การสังเกตและระบุรูปเรขาคณิตที่เป็น ส่วนประกอบในรูปร่าง รูปทรง ของสิ่งต่าง ๆ (16) การต่อสิ่งของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้ สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน ในการเล่นหรือสร้างชิ้นงาน (17) การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ ในการเล่น การสร้างชิ้นงานหรือการ แก้ปัญหา และสังเกตส่วนประกอบ รูปร่าง รูปทรง ขนาด และจำนวนที่ เปลี่ยนแปลง

	(18) การเล่นหรือสร้างชิ้นงานโดยใช้สิ่งที่มีรูปร่างรูปทรงเหมือนกันหรือสิ่งที่มีรูปร่าง รูปทรง และขนาดต่างกันมาประกอบเข้าด้วยกัน หรือการสร้างรูปเรขาคณิตใหม่จากการแบ่ง/แยกส่วน ของรูปเรขาคณิตเดิมหรือประกอบ รูปเรขาคณิตเข้าด้วยกัน การรับรู้มิติสัมพันธ์ในเชิงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (19) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของตนเอง และสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ โดยใช้คำ “ข้างบน ข้างล่าง ข้างใต้ ข้างใน ข้างนอก ข้าง ๆ ข้างหน้า ข้างหลัง ระหว่าง ข้างซ้าย ข้างขวา ใกล้ ไกล” (20) การเคลื่อนที่หลบหลีกวัตถุที่กีดขวาง หรือการเปลี่ยนตำแหน่งให้สัมพันธ์กับวัตถุในการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่หยิบจับ มุด ลอด ปีน ป่าย (21) การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน (22) การบอกหรือแสดงเส้นทางโดยการวาดภาพ หรือใช้สัญลักษณ์ หรือการสร้างแผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่ต่าง ๆ ที่คุ้นเคย
3) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	(1) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (2) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (3) การลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (4) การตัดสินใจหรือเลือกทำสิ่งต่าง ๆ (5) การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหาด้วยการระบุปัญหา หาทางเลือก

	และวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เลือกวิธีการ ออกแบบวางแผน และลง มือแก้ปัญหา
--	--

สติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
4) การแสวงหาความรู้	(1) การสังเกตและการสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (2) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตและสำรวจ (3) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ (4) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย (5) การคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (6) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ
5) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	(1) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน (2) การแสดงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทางการเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ (3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้วัสดุอุปกรณ์หรือวิธีการที่หลากหลาย (4) การหาทางเลือกและวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา (5) การเล่นในมุมเล่นต่างๆ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

2. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำเสนอสารที่ควรเรียนรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา แต่ให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ในตนเองของเด็ก ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็ก ได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม ในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

2.1 เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา ความต้องการ ความสนใจและความสามารถของตนเอง อวัยวะ และหน้าที่ วิถีดูแลรักษาร่างกายให้สะอาด และมีสุขภาพอนามัยที่ดี สุขนิสัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การพักผ่อน การออกกำลังกาย การป้องกันตนเองจากโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่น การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การปฏิเสธคนแปลกหน้า ภัยใกล้ตัว อุบัติเหตุ อุบัติภัย ภัยพิบัติ การระมัดระวังความปลอดภัยจากการใช้สื่อและเทคโนโลยี และการใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นของตนเองและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การกำกับตนเอง การแก้ไขความขัดแย้ง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

การเห็นอกเห็นใจ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การยอมรับความเหมือน ความแตกต่าง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ

ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้อารมณ์

และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี

การมีคุณธรรม จริยธรรม

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน รู้จักและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การ

แก้ไขความขัดแย้ง สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดและพอเพียง การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า และอวกาศ สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก การไม่ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และการรักษาสาธารณสมบัติ การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ การรู้เท่าทันเทคโนโลยี การสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือ และตัวหนังสือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร การเขียนสื่อความหมาย อย่างอิสระ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ขนาด ปริมาตร น้ำหนัก ตำแหน่ง มิติสัมพันธ์ แบบรูปและความสัมพันธ์ ตัวเลข จำนวนและการดำเนินการ สัญลักษณ์ การวัด ชั่ง ตวง เวลา เงิน การนำเสนอข้อมูลด้วย แผนภูมิอย่างง่าย คำที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ส่วนประกอบของการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ประโยชน์ การใช้งาน การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)

1. ด้านสุขภาพทางกาย

เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี 1.1) รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำ สะอาด แปรงฟัน ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร อาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม นอน พักผ่อน และออกกำลังกายเป็น เวลา		
2) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
2.1) เล่น ทำกิจกรรมและใช้ สิ่งของเครื่องใช้อย่างปลอดภัย และไม่ไป กับคนแปลกหน้า		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
3) เคลื่อนไหวร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ประสาน สัมพันธ์กัน 3.1) กระโดดสองขาขึ้นลง อยู่กับที่ รឹងแล้ว หยุด โดยไม่เสียการทรงตัว และรับลูกบอล โดย ใช้มือ และลำตัวช่วย		
4) ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์ กัน		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
4.1) ใช้กรรไกรตัดกระดาษ ขาดจากกัน โดยใช้มือเดียว และเขียนรูปวงกลมตามแบบ		

ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม

เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและยอมรับ

ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) แสดงออกทางอารมณ์ และ ความรู้สึก ใน สถานการณ์ต่าง ๆ 1.1) แสดงอารมณ์ ความ รู้สึกท่าทาง และ บอกความรู้สึกของตนเอง เมื่อ ดีใจ โกรธ เสียใจ เหมาะสมกับบางสถานการณ์		
2) กำกับตนเองในการทำ กิจกรรม 2.1) ทำตามกิจวัตรประจำ วันจนสำเร็จ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
3) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 3.1) เล่นและร่วมกิจกรรม กับเพื่อนเป็น กลุ่ม ยิ้มหรือทักทายบุคคลที่ คุ้นเคย		
4) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 4.1) แสดงสีหน้าหรือ ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ของผู้อื่นบางสถานการณ์ และ แสดงความยินดี เมื่อผู้อื่นมีความสุข		
5) ยอมรับและรับผิดชอบในการ ตัดสินใจของ ตนเอง 5.1) ยอมรับการตัดสินใจ ของตนเอง		
6) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
6.1) สนใจ มีความสุข และ แสดงออกผ่าน งานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและ การเคลื่อนไหว		
7) ช่วยเหลือตนเอง ในการ ปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน 7.1) แต่งตัว ใช้ห้องน้ำ ห้อง ส้วม โดยมี ผู้ช่วยเหลือและรับประทาน อาหารด้วยตนเอง		
8) ยอมรับความเหมือนและ ความแตกต่างทาง สังคมและวัฒนธรรม 8.1) เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับเด็กที่ แตกต่าง ไปจากตนเอง		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
9) การคิดแยกแยะระหว่างผล ประโยชน์ส่วนตนและผล ประโยชน์ส่วนรวม		
10) ความละเอียดและความไม่ ทนต่อการทุจริต		
11) STRONG : จิตพอเพียง ด้านทุจริต		
12) พลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม		

3. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย

เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม มีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจ
ในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) มีคุณธรรม จริยธรรม และ จิตใจที่ดีงาม 1.1) บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใด เป็นของตนเอง และสิ่งใดเป็นของผู้อื่น แสดง ความรักเพื่อน มี เมตตาสัตว์เลี้ยง และแบ่งปันผู้ อื่น		
2) มีมารยาทไทย และปฏิบัติ ตามวัฒนธรรม และ ประเพณีไทย 2.1) ไหว้ กล่าวคำทักทาย กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ สนใจร่วมกิจกรรมตาม วัฒนธรรมและ ประเพณีไทย		
3) รักและภูมิใจในความเป็น ไทย		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
3.1) หยดยืนเมื่อไต่ยืน เพลงชาติไทย และ เพลงสรรเสริญพระบารมี		
4) ประหยัดและพอเพียง 4.1) ใช้น้ำของ เครื่องใช้ อย่างประหยัด		
5) ดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 5.1) มีส่วนร่วมดูแลรักษา ธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สิ่งแวดล้อม และทั้ง ขยะถูกที่		
6) มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติ ตนเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคม 6.1) เก็บของเล่นของใช้ เข้าที่ เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลัง ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและ ผู้ตาม ยอมรับ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
การประนีประนอม ในการแก้ไข ปัญหา		

ด้านสติปัญญา

4.1 ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียน เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น 1.1) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ สนทนาโต้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังให้ผู้อื่นเข้าใจ		
2) เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ 2.1) เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ จากการฟังนิทาน		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
หรือจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน		
3) อ่านภาพ และสัญลักษณ์ 3.1) ถือนหนังสือที่มี ภาพประกอบถูกต้องด้าน เปิด และพลิกหน้าหนังสือจากหน้า แรกไปหน้าหลัง อ่าน ภาพและพูดด้วยภาษาของตน		
4) มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร 4.1) รู้ว่าภาพและข้อความ มีค ความสัมพันธ์กัน ชี้ ข้อความที่เห็นบ่อย ๆ		
5) เขียนสื่อความหมายอิสระใน ชีวิตประจำวัน 5.1) เขียนคล้ายตัวอักษร บาง ตัวเป็นรูปร่างที่เด็กคิดขึ้นเอง อย่างมีทิศทาง		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.2 การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 1.1) บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ หรือคัดแยก สิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่ การใช้งาน		
2) เรียงลำดับและแสดงแบบรูป ของสิ่งต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน 2.1) เรียงลำดับสิ่งของหรือ เหตุการณ์อย่างน้อย 3 ลำดับ และต่อแบบรูปของสิ่ง ต่าง ๆ ใน		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ชีวิตประจำวัน		
3) รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวน และตัวเลข ใน ชีวิตประจำวัน 3.1) นับปากเปล่า 1 ถึง 10 ตามลำดับ บอก และแสดงจำนวนของสิ่ง ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ 1-3		
4) รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 4.1) บอกตำแหน่งของตนเอง เมื่อเทียบกับวัตถุ		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.3 การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 1.1) ระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก		
2) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ 2.1) ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.4 การแสวงหาความรู้ เด็กกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) กระตือรือร้นในการเรียนรู้ 1.1) สนใจ กระตือรือร้นใน การเข้าร่วม กิจกรรม		
2) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ ปัญหาหรือข้อ สงสัย โดยใช้การสืบเสาะ หาความรู้ 2.1) ค้นหาคำตอบเกี่ยว กับปัญหาหรือ ข้อสงสัยโดยการสังเกต สำรวจ และตั้งคำถาม		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.5 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะ และการเคลื่อนไหว

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) ทำงานศิลปะตาม จินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์ 1.1) สร้างผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของตน เอง		
2) แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ตามจินตนาการ อย่างสร้างสรรค์ 2.1) เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสาร		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 – 4 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ความคิด ความรู้สึกของตน เอง		

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)

1. ด้านสุขภาพทางกาย

เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี 1.1) รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และออกกำลังกายเป็นเวลา		
2) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น 2.1) เล่น ทำกิจกรรม และใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างปลอดภัย และไม่ไปกับคนแปลกหน้า		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
3) เคลื่อนไหวร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ประสาน สัมพันธ์กัน 3.1) กระโดดขาเดียวไป ข้างหน้าอย่าง ต่อเนื่อง ร่วงหลบหลิก สิ่ง กีดขวาง และรับ ลูกบอล โดยใช้มือ ทั้งสองข้าง		
4) ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์ กัน 4.1) ใช้กรรไกรตัดกระดาษ ตามแนวเส้นตรงได้ และเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบ มีมุม ชัดเจน		

2. ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม

เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการ
กำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและ
แสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและ
ยอมรับ

ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) แสดงออกทางอารมณ์ และ ความรู้สึก ใน สถานการณ์ต่าง ๆ 1.1) แสดงอารมณ์ ความ รู้สึกท่าทาง และ บอกอารมณ์และความรู้สึก ของตนเองตาม สถานการณ์		
2) กำกับตนเองในการทำ กิจกรรม 2.1) วางแผนการปฏิบัติ กิจกรรมและทำ สิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ		
3) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 3.1) เล่นและทำงานร่วม กับเพื่อนเป็น กลุ่ม ยืม ทักทายหรือพูดคุย กับบุคคลที่คุ้นเคย		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
4) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 4.1) แสดงสีหน้าและ ท่าทางแสดงความ ยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข และ ช่วยเหลือ ปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ		
5) ยอมรับและรับผิดชอบใน การตัดสินใจของ ตนเอง 5.1) ยอมรับและ รับผิดชอบในการ ตัดสินใจของตนเอง		
6) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว 6.1) ชื่นชม มีความสุข และแสดงออก		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทาง และการเคลื่อนไหว		
7) ช่วยเหลือตนเอง ในการ ปฏิบัติ กิจวัตร ประจำวัน 7.1) แต่งตัว ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม และ รับประทานอาหารด้วยตนเอง		
8) ยอมรับความเหมือนและ ความแตกต่าง ทางสังคมและวัฒนธรรม 8.1) เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับ เด็กที่ แตกต่างไปจากตนเอง และ ปฏิบัติตน อย่าง สุภาพกับผู้อื่นที่แตกต่างไป จากตนการคิด		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม		
ความละเอียดและความไม่ทน ต่อการทุจริต		
STRONG : จิตพอเพียงต้าน ทุจริต		
พลเมืองกับความรับผิดชอบ ต่อสังคม		

3. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย

เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม มีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม 1.1) ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น แสดงความรักเพื่อน มีเมตตา สัตว์เลี้ยง และแบ่งปันผู้อื่น		
2) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย 2.1) ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรม และประเพณีไทย		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
3) รักและภูมิใจในความเป็นไทย 3.1) ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี สนใจร่วมกิจกรรม ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์		
4) ประหยัดและพอเพียง 4.1) ใช้สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างประหยัด และดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ของตนเอง		
5) ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5.1) มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง และ สิ่งแวดล้อม คัดแยก ขยะ และทิ้งขยะถูกที่		
6) มีวินัยในตนเอง และ ปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของสังคม 6.1) เก็บของเล่น ของใช้ เข้าที่ เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลัง ปฏิบัติ ตนเป็นผู้นำ และ ผู้ตาม มีส่วนร่วมในการแก้ ปัญหาความขัดแย้ง และประนีประนอม		

ด้านสติปัญญา

4.1 ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียน เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับ ผู้อื่น 1.1) ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนา โต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ ฟัง		
2) เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ 2.1) เล่าเรื่องราวเป็น ประโยค อย่างต่อเนื่อง จากการฟัง นิทาน หรือ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน		
3) อ่านภาพ และสัญลักษณ์ 3.1) ชี้ชื่อเรื่องของหนังสือที่มีภาพประกอบ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตน		
4) มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร 4.1) รู้จักตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำที่มีความหมายกับเด็กและชี้คำหรือข้อความที่มีความหมายในชีวิตประจำวัน หรือที่เห็นบ่อย ๆ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
5) เขียนสื่อความหมายอิสระ ในชีวิตประจำวัน 5.1) เขียนตัวอักษรที่รู้จัก เพื่อสื่อ ความหมาย คัดลอกหรือ เขียนตัวอักษรด้วย วิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศทาง การ เขียนจากซ้าย ไปขวา		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.2 การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวัน 1.1) บอกลักษณะและ ส่วนประกอบ ของสิ่งต่าง ๆ จากการ สังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส จับคู่และ เปรียบเทียบ ความ แตกต่างหรือความเหมือน ของสิ่งต่าง ๆ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
กำหนดขึ้นเอง		
2) เรียงลำดับและแสดง แบบรูปของสิ่ง ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 2.1) เรียงลำดับสิ่งของ หรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 4 ลำดับ และต่อ แบบรูป ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวัน		
3) รู้ค่าของจำนวนและใช้ จำนวนและ ตัวเลข ในชีวิตประจำวัน 3.1) นับปากเปล่า 1 ถึง 20 ตามลำดับ บอกและแสดง จำนวนของสิ่ง		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ 1-5		
4) รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่ง ต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน 4.1) บอกและแสดง ตำแหน่งของ สิ่งต่าง ๆ ด้วยคำพูด ท่าทาง การวาด ภาพและสัญลักษณ์		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.3 การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 1.1) ระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก		
2) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ 2.1) ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.4 การแสวงหาความรู้ เด็กกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) กระตือรือร้นในการเรียนรู้ 1.1) สนใจ กระตือรือร้น ใน การเข้าร่วม กิจกรรม และมี ส่วนร่วมในการ ค้นหาคำตอบ เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และโลกรอบตัว		
2) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ ปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ 2.1) ค้นหาคำตอบของ ปัญหาและข้อ สงสัยโดยการสังเกต สืบถาม ตั้งคำถาม และ นำเสนอสิ่งที่ค้นพบ		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.5 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะ และการเคลื่อนไหว

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) ทำงานศิลปะตาม จินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ 1.1) สร้างผลงานศิลปะ เพื่อ สื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการ ดัดแปลงและ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4 – 5 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
แปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น		
2) แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ตามจินตนาการอย่าง สร้างสรรค์ 2.1) เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่าง หลากหลายหรือแปลก ใหม่		

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)

1. ด้านสุขภาพทางกาย

เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
1) มีสุขอนามัยและสุข นิสัยที่ดี 1.1) รับประทาน อาหารหลากหลาย ที่มี ประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม นอน พักผ่อน และออก กำลังกายเป็นเวลา			
2) รักษาความปลอดภัย ของตนเองและผู้อื่น			

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
2.1) เล่น ทำ กิจกรรม ใช้สิ่งของ เครื่องใช้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่าง ปลอดภัย ไม่ไปกับคน แปลกหน้า และ ระมัดระวังความ ปลอดภัยจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และคน แปลกหน้า			
3) เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน 3.1) ก้าวกระโดด ไปข้างหน้าได้ อย่าง			

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
ต่อเนื่องโดยไม่เสียการ ทรงตัว วิ่งหลบ หลีก สิ่งกีดขวางคล่องแคล่ว และรับลูกบอล ที่กระดอนขึ้นจากพื้น			
4) ใช้มือ-ตา ประสาน สัมพันธ์กัน 4.1) ใช้กรรไกรตัด กระดาษตามแนว เส้น โค้งได้ และเขียนรูป สามเหลี่ยมตามแบบมี มุมชัดเจน			

ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม

เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและยอมรับ

ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) แสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึก ในสถานการณ์ต่าง ๆ 1.1) แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ท่าทางหรือ วาจา และควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นตามสถานการณ์		
2) กำกับตนเองในการทำกิจกรรม 2.1) ตั้งเป้าหมาย วางแผน และมุ่งมั่นทำ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
สิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ		
3) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 3.1) เล่นและทำงานแบบ ร่วมมือกับผู้อื่น อย่างมีเป้าหมาย แก้ปัญหา เอง อย่าง ประนีประนอม ยิ้มทักทาย และพูดคุยกับบุคคล ที่คุ้นเคยและผู้ใหญ่		
4) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 4.1) ใช้คำพูดหรือการกระทำ แสดงความ ยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่น เศร้า หรือเสียใจ และช่วยเหลือ ปลอบโยนเมื่อผู้อื่น ได้รับบาดเจ็บ		
5) ยอมรับและรับผิดชอบใน การตัดสินใจของ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ตนเอง 5.1) ยอมรับและรับผิดชอบ ในการตัดสินใจ ของตนเองและกลุ่ม		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
6) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว 6.1) ชื่นชม มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว		
7) ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 7.1) แต่งตัวได้ คล่องแคล่ว รับประทานอาหารด้วยตนเอง ใช้และทำความสะอาด หลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม		
8) ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
8.1) เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับเด็ก ที่แตกต่าง ไปจากตนเองยอม รับความสามารถ และความคิดเห็นของผู้อื่น		
9. การคิดแยกแยะระหว่างผล ประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ส่วนรวม		
10. ความละเอียดและความไม่ ทน ต่อการทุจริต		
11. STRONG : จิตพอเพียง ด้านทุจริต		
12. พลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม		

3. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย

เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม มีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม 1.1) ขออนุญาตและรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น		
2) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย 2.1) ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ปฏิบัติตน ตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
และร่วมกิจกรรมตาม วัฒนธรรมและประเพณี ไทย		
3) รักและภูมิใจในความเป็น ไทย 3.1) ยืนตรงและร้องเพลง ชาติไทยและ เพลงสรรเสริญพระบารมี ร่วม กิจกรรม ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์		
4) ประหยัดและพอเพียง 4.1) ใช้น้ำ ไฟ และ สิ่งของเครื่องใช้ อย่าง ประหยัด พอเพียง และนำ กลับมาใช้ซ้ำ		
5) ดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
5.1) ดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สาธารณสมบัติที่อยู่รอบตัว และสิ่งแวดลอม นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ หรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ ใหม่ คัดแยกขยะ และทิ้งขยะถูกที่		
6) มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติ ตนเป็นสมาชิก ที่ดีของสังคม 6.1) เก็บของเล่น ของใช้ เข้าที่ เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลัง ปฏิบัติตน เป็นผู้นำและ ผู้ตาม มีส่วนร่วม สร้างและ ปฏิบัติตามข้อตกลง		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
เลือกวิธีการแก้ปัญหา และ ประนีประนอมในการ แก้ไขปัญหา		

ด้านสติปัญญา

4.1 ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียน เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับ ผู้อื่น 1.1) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ สนทนาโต้ตอบ อย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยง กับเรื่องที่ฟังแสดง		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ความคิดเห็นและความรู้สึก ด้วยประโยคสั้น ๆ		
2) เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ 2.1) เล่าเรื่องราวอย่างต่อเนื่องตามลำดับ และตอบคำถามจากการฟัง นิทาน เรื่องราว หรือจากเหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน		
3) อ่านภาพ และสัญลักษณ์ 3.1) ชี้หน้าปกและชื่อ เรื่องของหนังสือที่มี ภาพประกอบ พลิกหน้า หนังสือจากหน้าแรก ไปหน้าหลังและอ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ โดยชี้ หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้น และจุดจบ ของข้อความ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
4) มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร 4.1) รู้จักคำและออกเสียง คำ ที่คุ้นเคย ชี้ คำหรือข้อความที่เห็นบ่อยๆ ชี้ตัวอักษรตัวแรก และอักษรตัวสุดท้ายของคำที่ คุ้นเคย		
5) เขียนสื่อความหมายอิสระ ในชีวิตประจำวัน 5.1) เขียนชื่อของตนเอง คำที่มีความหมาย กับตัวเด็กตามแบบ หรือด้วย วิธีที่คิดขึ้นเอง มี ทิศทางการเขียนจากซ้ายไป ขวาและบนลงล่าง เพื่อสื่อ ความหมายในชีวิต ประจำวัน		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.2 การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนก และจัดกลุ่มสิ่ง ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 1.1) บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยน แปลง และความสัมพันธ์ของสิ่ง ต่าง ๆ จากการ สังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่ง ต่าง ๆ ตามเกณฑ์ ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง		
2) เรียงลำดับและแสดงแบบ รูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
2.1) เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 5 ลำดับ และสร้าง แบบรูปของ สิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตน เอง		
3) รู้ค่าของจำนวนและใช้ จำนวนและตัวเลข ใน ชีวิตประจำวัน 3.1) นับปากเปล่า 1 ถึง 30 ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวนของสิ่ง ต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวันตั้งแต่ 1-10		
4) รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน 4.1) บอกหรือแสดง ตำแหน่ง ทิศทาง และ		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ระยะทางของสิ่งต่าง ๆ เมื่อ สังเกตจากมุมมอง ที่ต่างกันและสร้างแผนที่หรือ แบบจำลองของ สถานที่		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.3 การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 1.1) ระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหา		
2) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ 2.1) ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.4 การแสวงหาความรู้ เด็กกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) กระตือรือร้นในการเรียนรู้ 1.1) สนใจ กระตือรือร้น ใน การเข้าร่วม กิจกรรม มีส่วนร่วมและค้นหา คำตอบด้วย ตนเองเกี่ยวกับธรรมชาติ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และโลกรอบตัว		
2) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ ปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ 2.1) ค้นหาคำตอบของ ปัญหาและข้อ สงสัย ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยการ สังเกต สืบถาม ตั้งคำถาม วางแผน เก็บข้อมูล และ นำเสนอสิ่งที่ค้นพบ		

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

4.5 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะ และการเคลื่อนไหว

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
1) ทำงานศิลปะตาม จินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์ 1.1) สร้างผลงาน ศิลปะ เพื่อ สื่อสารความคิด ความ รู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง แปลกใหม่ จากเดิมและมีราย ละเอียดเพิ่มขึ้น		
2) แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวตาม		

ความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5 – 6 ปี)	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
จินตนาการอย่าง สร้างสรรค์ 2.1) เคลื่อนไหว ท่าทาง เพื่อ สื่อสารความคิดความ รู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลายและ แปลกใหม่		

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการผ่าน การเล่น การลงมือกระทำจาก ประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้ง เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทาง การจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมสมวัย สมดุล และต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของ สังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับพัฒนาการของเด็กและกระบวนการเรียนรู้
- 4) จัดการประเมินความสามารถผู้เรียนให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง
- 5) ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

- 1) จัดให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 3) จัดแบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้
- 4) จัดให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 5) จัดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศ ที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

6) จัดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

7) ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ความเป็นพลเมืองที่ดี และความเป็นไทย ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม และการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนหรือเหตุการณ์ที่เด็กเผชิญ

ในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้อัดการณ์ไว้

9) ให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินความสามารถผู้เรียน

10) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถผู้เรียนและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการ และความสามารถตามวัยทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1) หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

อายุ 3 - 4 ปี มีความสนใจประมาณ 8 - 12 นาที

อายุ 4 - 5 ปี มีความสนใจประมาณ 12 - 15 นาที

อายุ 5 - 6 ปี มีความสนใจประมาณ 15 - 20 นาที

1.2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ใช้เวลาต่อเนื่องไม่เกินกว่า 20 นาที

1.3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที

1.4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอน หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนักเพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2) ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

2.1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2.2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับข้อต่อ และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สี เทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

2.3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ สังคมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็ก ได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

2.4) การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบ ความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นโดยรวม ทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า การป้องกันตนเองจากโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

2.5) การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การคิดรวบยอด และการคิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมให้เด็กมีความสุขในการใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานด้านการคิดคำนวณ การนับ จำนวน ตัวเลข รูปร่าง รูปทรง แบบรูป และมิติสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์สื่อความหมายในเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้คิดและได้ลงมือปฏิบัติจริง ใช้สื่อ การสอนที่เป็นรูปธรรม ทำให้เด็กมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุมีผล และใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษา เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคล

2.6) การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร การเขียนอิสระ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ

2.7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นสร้างอย่างอิสระ

3) รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

โรงเรียนดำเนินการกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจวัตรประจำวัน ดังนี้

การพัฒนา	อายุ 4 – 5 ปี ชั่วโมง : วัน	อายุ 5 – 6 ปี ชั่วโมง : วัน
1. การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน (การช่วยตนเองในการแต่งกาย การรับประทานอาหาร สุขอนามัยและการนอนพักผ่อน)	2 1/2	2 1/4
2. การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่น	1	1
3. การคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	1
4. กิจกรรมด้านสังคม (การทำงานร่วมกับผู้อื่น)	3/4	1
5. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	3/4	3/4
6. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยผู้สอน	1	1
เวลา	7	7

โดยมีตารางกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

08.00 – 08.30	รับเด็ก
08.30 – 08.45	เคารพธงชาติ สวดมนต์
08.45 – 09.00	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00 – 09.20	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.20 – 10.20	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม
10.30 – 10.45	กิจกรรมเสริมประสบการณ์/ในวงกลม
10.45 – 11.30	กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง
11.30 – 12.00	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
12.00 – 14.00	นอนพักผ่อน

14.00 – 14.20	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20 – 14.30	พัก (ดื่มนม)
14.30 – 14.50	กิจกรรมเกมการศึกษา
14.50 – 15.00	เตรียมตัวกลับบ้าน

4) แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวัน ครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ หรือนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยมีแนวทางจัดกิจกรรมและการใช้สื่อ ดังนี้

4.1 กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะที่กำหนดให้ เช่น ช้า เร็ว หยุด เคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ แบบอยู่กับที่ โดยใช้เครื่องเคาะจังหวะ เช่น กลอง แทมเบอริน กรับ ฉิ่ง ฯลฯ หรือตามกำหนดสัญญาณ การเคลื่อนไหวด้วยเสียงปรบมือ เสียงเคาะไม้ เสียงเพลง คำคล้องจอง เข้ามาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมความสัมพันธ์ของอวัยวะในการเคลื่อนไหวให้ประสานกันอย่างเหมาะสม ฝึกให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะภาษาและการฟัง เสริมสร้างความสามารถในการฟังและรับรู้จังหวะดนตรี กระตุ้นความซาบซึ้งในศิลปะ และช่วยส่งเสริมความจำจากการเคลื่อนไหวตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งนี้ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ลักษณะการจัดกิจกรรมมีจุดเน้นในเรื่องจังหวะและการเคลื่อนไหวหรือท่าทางอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี 2 ประเภท ได้แก่ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น ปรบมือ ผงกศีรษะ ขยับตา การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ เช่น คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าวกระโดด

2) การเคลื่อนไหวตามเนื้อหา ได้แก่ เคลื่อนไหวเลียนแบบ
 เคลื่อนไหวตามคำบรรยายเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เคลื่อนไหวตามคำสั่ง
 และข้อตกลง เคลื่อนไหวตามจินตนาการ เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 เคลื่อนไหวประกอบเสียงเพลงและเคลื่อนไหวตามผู้นำ ทำท่าทาง
 กายบริหารประกอบเพลงหรือคำคล้องจองจ้องเคลื่อนไหวหรือการแสดง
 ท่าทางตามคำสั่ง

4.1.1) จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กัน
 อย่างดีในการเคลื่อนไหว
2. เพื่อฝึกทักษะภาษา ฝึกฟังคำสั่ง และข้อตกลง
3. เพื่อฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะ
 ต่างๆ
4. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและสุนทรีภาพ
5. เพื่อฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์
6. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
7. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือ
 ในกลุ่ม
8. เพื่อให้โอกาสเด็กให้แสดงออก มีความเชื่อมั่นใน
 ตนเอง และความคิดริเริ่มสร้าง
9. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความ
 ตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ

4.1.2 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรม

1. การเคลื่อนไหวร่างกาย
2. การฟังสัญญาณและการปฏิบัติตามข้อตกลง
3. การฉกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
4. การฉกจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
5. ความมีระเบียบวินัย
6. การเรียนรู้จังหวะ
7. ความเพลิดเพลินสนุกสนาน
8. การแสดงออก
9. เนื้อหาของหน่วยการสอน

4.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรม
 มุ่งเน้นให้เด็ก ๆ ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้ง

กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เด็กได้มีโอกาสฝึก การคิด การฟัง การพูด การสังเกต ตลอดจนการคิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน และสามารถใช้ภาษาในการฟัง พูด และถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีมารยาทในการสื่อสาร และการแสดงออก อีกทั้งยังส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความสามารถในการสังเกต เปรียบเทียบรวมถึงการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยให้นักเรียนนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลมหรือตัว U และแถวตอนเล็กตามลักษณะของกิจกรรม ลักษณะของกิจกรรมคุณครูเป็นผู้กำหนดและจัดเตรียมเนื้อหาต่างๆ ที่สอดคล้องกับหน่วย

การเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาสนทนาพูดคุยเล่านิทาน และการอ่านนิทาน สาธิต อภิปราย ชักถาม การทดลอง/ปฏิบัติการ การปฐมพยาบาล การเล่นเกมการศึกษา เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ทัศนศึกษา การเพาะเมล็ดพืช ประกอบอาหาร และใช้สื่อจริงในการเรียนการสอน ให้เด็ก ๆ ได้ใช้ทักษะประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การมองเห็น การฟัง การดมกลิ่น การรับรส และการสัมผัส การที่เด็ก ๆ ได้ลงมือปฏิบัติจริง ในกิจกรรมต่าง ๆ (Active Learning) ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้น มีความคิดที่เป็นระบบทำให้เด็ก ๆ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถอธิบายคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวได้ โดยละเอียด การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือกิจกรรมในวงกลม ใช้สื่อหลากหลายที่เหมาะสมกับวัยและบริบท ของเด็ก เช่น สื่อของจริงและวัสดุจากธรรมชาติ สื่อจำลอง สื่อภาพ สื่อเทคโนโลยี รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สื่อเหล่านี้ช่วยกระตุ้นความสนใจ ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และพัฒนาทักษะด้านภาษา การคิด และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กอย่างรอบด้าน

4.2.1 จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในหน่วยการจัดประสบการณ์
2. เพื่อฝึกการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
3. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง การพูด
4. เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย
5. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกต เปรียบเทียบ
6. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

7. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง

8. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงความคิดเห็น ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับ

ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

9. เพื่อฝึกให้มีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

10. เพื่อฝึกลักษณะนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม

4.2.2 แนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมใน

วงกลม

1. การสนทนาหรือการอภิปราย เป็นการพูดคุย ชักถามระหว่างเด็กกับครู หรือเด็กกับเด็ก เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดและการฟัง โดยการกำหนดประเด็นในการสนทนาหรืออภิปราย เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูหรือผู้สอนเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม โดยใช้คำถามกระตุ้นหรือเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นำเสนอปัญหาที่ท้าทายความคิด การยกตัวอย่าง การใช้สื่อประกอบการสนทนาหรือการอภิปรายควรใช้สื่อของจริง ของจำลอง รูปภาพ หรือสถานการณ์จำลอง

2. การเล่านิทาน และการอ่านนิทาน เป็นกิจกรรมที่ครู หรือผู้สอนเล่าหรืออ่านเรื่องราวจากนิทานโดยการใช้น้ำเสียง ประกอบการเล่าแตกต่างกันตามบุคลิกของตัวละคร ซึ่งครูหรือผู้สอนควรเลือกสาระของนิทานให้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทาน หนังสือภาพ แผ่นภาพ หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หรือการแสดง ท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น ในนิทานเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง เหตุการณ์ในนิทานเรื่องนี้เกิดที่ไหน เวลาใด หรือ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน นิทานเรื่องนี้มีปัญหา อะไรบ้าง และเด็ก ๆ ชอบเหตุการณ์ใดในนิทานเรื่องนี้มากที่สุด

3. การสาธิต เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้ เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ และเด็กได้อภิปรายและร่วมกันสรุปการเรียนรู้ การสาธิต ในบางครั้งอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครูหรือผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เช่น การเพาะเมล็ดพืช การประกอบอาหาร การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4. การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จากการลงมือปฏิบัติทดลอง การคิดแก้ปัญหา มี

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะภาษา ส่งเสริมให้เด็ก เกิดข้อสงสัย ลึบตันคำตอบด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างง่าย สรุปผลการทดลอง อภิปรายผล การทดลอง และสรุป การเรียนรู้ โดยกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ เช่น การเลี้ยงหนอน ฝึกล้อ การปลูกพืชฝึกการสังเกตการณ์ไหลของน้ำ

5. การประกอบอาหาร เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ เรียนรู้ผ่านการทดลองโดย เปิดโอกาสให้เด็กได้ ลงมือทดสอบและ ปฏิบัติการด้วยตนเองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผัก เนื้อสัตว์ ผลไม้ด้วย วิธีการต่าง ๆ เช่น ต้ม นึ่ง ผัด ทอด หรือการรับประทานสด เด็กจะได้รับ ประสพการณ์จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของอาหาร การรับรู้รสชาติและ กลิ่นของอาหาร ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสและการทำงานร่วมกัน เช่น การทำ อาหารจากไข่

6. การเพาะปลูก เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้การบูรณาการจะทำให้เด็ก ได้รับประสพการณ์โดยทำความเข้าใจความต้องการของสิ่งมีชีวิต ใน โลก และช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยการ สังเกต เปรียบเทียบ และการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็ก ได้ค้นพบและเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรม ทักษะศึกษาที่让孩子ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง นอกห้องเรียน จากแหล่ง เรียนรู้ในสถานศึกษาหรือ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด สวนสมุนไพร วัดไปรษณีย์พิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสพการณ์แก่เด็ก โดยครูและ เด็กร่วมกันวางแผนศึกษาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ การเดินทาง และสรุปผลการ เรียนรู้ที่ได้จากการไปศึกษานอกสถานที่

8. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมให้เด็กสมมติ ตนเองเป็นตัวละคร และแสดงบทบาทต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทาน เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้สึกของเด็กในการแสดง เพื่อให้เด็ก เข้าใจเรื่องราว ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ๆ ควรใช้สื่อ ประกอบการเล่นสมมติ เช่น หุ่นสวมศีรษะที่ คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบ ต่างๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

9. การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นกิจกรรมที่จัด ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จังหวะ และการแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับ เนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง ครูควรเลือกให้เหมาะกับวัยของเด็ก

10. การเล่นเกม เป็นกิจกรรมที่นำเกมการเรียนรู้เพื่อ
แก้ทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นกลุ่ม เกมที่นำ
มาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

11. การแสดงละคร เป็น กิจกรรมที่เด็กจะได้เรียนรู้
เกี่ยวกับการลำดับเรื่องราว การเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวจากนิทาน
การใช้ภาษาในการสื่อสารของตัวละคร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจ
บุคลิกลักษณะของตัวละครที่เด็กสวมบทบาท สื่อที่ใช้ เช่น ชุดการ
แสดงที่สอดคล้องกับ บทบาทที่ได้รับ บทสนทนาที่เด็กใช้ฝึกสนทนา
ประกอบการแสดง

12. การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้
เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ครูหรือผู้สอนกำหนด
เพื่อให้เด็กได้ฝึกการแก้ปัญหา เช่น น้ำท่วม โรคระบาด พบคนแปลกหน้า

4.3 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้
แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการผ่านการ
ใช้ศิลปะและสื่อสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับวัย เด็กจะได้พัฒนากล้ามเนื้อมือ
และสายตา ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการสร้างผลงานทั้ง 2 มิติและ 3 มิติ ผ่าน
ผลงานศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การ
ร้อย การประดิษฐ์ การเล่นกับสี เป็นต้น ฝึกการสังเกต การแก้ปัญหา
ทักษะทางภาษาและสังคม อีกทั้งยังได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความ
มั่นใจในตนเอง และเกิดความซาบซึ้งในความงาม ให้เด็กได้คิดสร้างสรรค์
และได้แสดงออกทางความรู้สึก และความสามารถของตนเอง จัดให้เด็กมี
เวลาเต็มที่ในการทำงานศิลปะ ทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส มี
โอกาส ทดลองใช้วัสดุ และเครื่องมือที่หลากหลาย ได้พูดคุยเกี่ยวกับงาน
ของตนเองหรือให้เด็กได้จัดแสดง และนำเสนอผลงาน และมีการสร้างสรรค์
งานศิลปะด้วยความคิดของตนเองซึ่งคุณเคยจะจัดกิจกรรมนี้ให้เด็กทำทุกวัน
อย่างน้อย 1 - 2 กิจกรรมตามความความสนใจ

4.3.1 จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ และตาให้ประสานสัมพันธ์
กัน
2. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชื่นชมในสิ่งที่สวยงาม
3. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกและความมั่นใจในตน
เอง

5. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม
6. เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา
7. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการแก้ปัญหา
8. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ

4.3.2 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดภาพด้วยสีเทียน หรือสีไม้ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
2. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การหยดสี การเทสี การเป่าสี ละเลงสีด้วยนิ้วมือ
3. การพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยฟีด การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่าง ๆ
4. การปั้น เช่น การปั้นดินเหนียว การปั้นดินน้ำมัน การปั้นแป้งขนมปัง
5. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น การพับใบตอง การฉีกกระดาษเส้น การตัดภาพต่าง ๆ
6. การปะติดวัสดุ
7. การประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์เศษวัสดุ การร้อยการสาน

4.3.3 แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

1. เตรียมจัดโต๊ะและอุปกรณ์ให้พร้อม และเพียงพอ ก่อนทำกิจกรรม โดยจัดไว้หลาย ๆ กิจกรรม และอย่างน้อย 3 – 4 กิจกรรม เพื่อให้เด็กมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมที่สนใจ
2. ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้เด็กมีวินัยในการอยู่ร่วมกัน
3. การจัดให้เด็กทำกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบ และทยอยเข้าทำกิจกรรมโดยจัดโต๊ะละ 4 – 6 คน
4. การเปลี่ยนและหมุนเวียนทำกิจกรรม ต้องสร้างข้อตกลงกับเด็กให้ชัดเจน เช่น หากกิจกรรมใดมีเพื่อนครบจำนวนที่กำหนดแล้ว ให้คอยจนกว่าจะมีที่ว่าง หรือให้ทำกิจกรรมอื่นก่อน

5. กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่ หรือการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ใหม่ ครูจะต้องอธิบายวิธีการทำ วิธีการใช้ วิธีการทำความสะอาด และการเก็บของเข้าที่

6. เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ควรเตือนให้เด็กเก็บ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เข้าที่ และช่วยกันดูแลห้องให้สะอาด

4.4 กิจกรรมการเล่นตามมุม

กิจกรรมเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับ สื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ โดยเด็กมี โอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็กเป็น รายกลุ่มและเป็นกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.4.1 จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อ เล็ก และการประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตา

2. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีวินัยเชิง บวก รู้จักการรอคอยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้อภัย

3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสนิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อม

4. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา

5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน

6. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการ สำรวจ การสังเกต และ การทดลอง

7. เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และ จินตนาการ

8. เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผล เหมาะสมกับวัย

9. เพื่อส่งเสริมให้เด็กฝึกคิด วางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรม

10. เพื่อส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

11. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบ และ ระเบียบวินัย

4.4.2 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเล่นตามมุมเล่นในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ การจัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ควรจัดอย่างน้อย 3 – 4 มุม โดยครุณาแนวทางการจัดประสบการณ์ลงในกิจกรรมเล่นตามมุม คือ

1) มุมสื่อ เล่น สร้าง (Loose Parts) ครูจัดสื่อวัสดุ 7 ประเภท ได้แก่ วัสดุที่มาจากธรรมชาติ ไม้ วัสดุรีไซเคิล พลาสติก โลหะ เซรามิกและแก้ว ผ้าและริบบิ้น และบรรจุภัณฑ์ เด็กสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานจากวัสดุเหล่านั้นได้ตามต้องการด้วยวิธีการของเด็กเอง โดยครูไม่จำเป็นต้องสอนหรือบอกวิธีการ เด็กสามารถคิดและตัดสินใจได้ว่าจะใช้วัสดุอะไร มีขั้นตอนอย่างไร ผลที่ได้เป็นอย่างไร พอใจกับผลงานหรือต้องการปรับปรุงตรงไหน อย่างไร เด็กต้องคิดเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เป็นการส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา ส่งเสริมความสามารถในการคิดจินตนาการพัฒนาเด็กทุกทุกด้าน

2) มุมหนังสือและมุมเครื่องเขียน เป็นมุมที่ต้องการความสงบจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ ฯลฯ ครูจัดเตรียมหนังสือนิทาน และวัสดุสำหรับการเขียนของเด็กปฐมวัยไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม ควรมีบรรยากาศจูงใจให้เด็กเกิดความรัก และทนุถนอมหนังสือ เด็กรู้สึกคุ้นเคยกับตัวหนังสือ เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ควรมีการเปลี่ยนหนังสือทุกสัปดาห์ และเลือกหนังสือที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็ก เด็กสามารถทำกิจกรรมตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ การทดลอง

3) มุมบล็อก เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ กัน นอกจากนี้ควรมีสื่ออื่นๆ เช่น ยานพาหนะ หรือสัตว์จำลอง ฯลฯ เพื่อประกอบการเล่นประกอบกันเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้ เพราะเสียงจากการเล่นก่อบล็อกอาจรบกวนสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ควรอยู่ห่างจาก ทางเดินผ่านหรือทางเข้าออกของห้องเพื่อไม่ให้ตีขวางทางเดิน หรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อก ถ้ากรณีเด็กยังเล่นไม่เสร็จครู และเด็กร่วมกันกำหนดพื้นที่โดยใช้สัญลักษณ์สีหรือเครื่องหมายการจราจรมากันไว้ เพื่อให้เด็กกลับมาเล่นต่อได้ การจัดเก็บควรจัดวางไม้บล็อกไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และควรฝึกให้เด็กหัดจัดเก็บเป็นหมวดหมู่เพื่อความเป็นระเบียบ และสะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บคืน

โดยทำภาพสัญลักษณ์ รูปร่างของไม้บล็อกติดไว้ที่ช่องจัดเก็บเด็กสามารถนำมาเล่นต่อ

4) มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านหรือชุมชนมาเล่นแสดงบทบาทสมมติเลียนแบบบุคคลต่าง ๆ ตามจินตนาการของตน เช่น เป็นพ่อแม่ ในมุมน้ำ เป็นหมอ ในมุมหมอ เป็นพ่อค้า แม่ค้าในมุมร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าวเป็นการปลูกฝังความสำนึกถึงบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง การจัดมุมบทบาทสมมตินี้ควรอยู่ใกล้มุมบล็อก และอาจจัดให้เป็นสถานที่ต่าง ๆ

นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้าน โดยสังเกตการเล่น และความสนใจของเด็กว่า มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นอื่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน พฤติกรรมที่ผู้สนใจ มุมบทบาทสมมติอาจจัดเป็นบ้าน ร้านอาหาร ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล ฯลฯ ในขณะเดียวกันอุปกรณ์ ที่นำมาจัดให้เด็กควรหมั่นดูแล และทำความสะอาดทุกสัปดาห์ ไม่เป็นอันตราย และความเหมาะสมกับสภาพห้องถื่น

5) มุมวิทยาศาสตร์ / มุมธรรมชาติ เป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจัดรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ อาจจัดไว้ใกล้มุมหนังสือ สิ่งของที่จัดวางต้อง

6) ความปลอดภัยกับเด็กในขณะที่ใช้ หรือเก็บควรอยู่ในระดับที่เด็กหยิบ จับ ดูวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นได้โดยสะดวก ควรจะปรับเปลี่ยนสิ่งที่ของที่นำมาจัดแสดง อาจมีการจำลองการทดลองอย่างง่ายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้

4.4.3 แนวการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

1. แนะนำมุมเล่นใหม่ เสนอแนะวิธีใช้ การเล่นของเล่นบางชนิด

2. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเล่น

3. ครูเปิดโอกาสให้เด็กคิด วางแผน ตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระ เลือกทำกิจกรรม ที่จัดขึ้นตามความสนใจของเด็กแต่ละคน

4. ขณะเด็กเล่น/ทำงานครูอาจชี้แนะหรือมีส่วนร่วมในการเล่นกันกับเด็กได้

5. เด็กต้องการความช่วยเหลือและคอยสังเกต พฤติกรรมการเล่นของเด็กพร้อมทั้ง จดบันทึก

6. เตือนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนหมดเวลาเล่น ประมาณ 3 – 4 นาที

7. ให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้ง เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมมุมที่เด็กจะได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

4.5 กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง

เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสดูออกไปนอกห้องเรียน เพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ ภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาการเล่น โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ครูจัดสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นเกมอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการละเล่น โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

4.5.1 จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ

2. เพื่อส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี

3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลาย ความเครียด

4. เพื่อปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

5. เพื่อเรียนรู้การระมัดระวัง รักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น

6. เพื่อฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

7. เพื่อส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ของสิ่งแวดล้อมรอบตัว

8. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ เช่น สังเกต เปรียบเทียบ การจำแนก ฯลฯ

4.5.2 ขอบข่ายของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

ลักษณะกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งที่ครูควรจัดให้เด็กได้เล่น ได้แก่

1. การเล่นเครื่องเล่นสนาม เครื่องเล่นที่เด็กสามารถเป็น
ป่าย หมุน ลอด
2. การเล่นทราย สามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่น
ตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้
เปลือกหอย ฟิมพ์ขนม ที่ตักทราย ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัด
ให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคา
ทำขอบกัน เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจายบางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อ
เด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการป้องกันมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความ
สกปรกในบ่อทรายได้
3. การเล่นน้ำ การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจ และ
คลายความเครียดให้เด็ก แล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้
ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาตร อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่
สร้างขึ้นโดยเฉพาหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืน
ได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื่อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น
4. การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง อาจทำ
ด้วยเศษวัสดุ ประเภทผ้าใบ กระสอบป่านของจริงที่ไม่ใช่แล้ว เช่น หม้อ เตา
ชาม อ่าง เตาไรต์ เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติ เป็นบุคคลในครอบครัว เสื่อผ้า
ผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่แล้วสำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้
เหมือนบ้านจริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของสถานที่ทำการต่าง ๆ
เพื่อให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง
5. การเล่นในมุมช่างไม้ เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก
กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้นี้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วย
ฝึกการใช้มือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้
ยังฝึกให้รักงาน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย
6. การเล่นเกมการละเล่น กิจกรรมที่จัดให้เด็กเล่น เช่น
เกมการละเล่นของไทย เกม การละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรี
ข้าวสาร แมงเอ๋ย โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การ
เล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกา และสาธิต
ให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยาก และเน้นการแข่งขัน
แพ้ชนะมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียด และสร้าง
ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

4.6 เกมการศึกษา

เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา มีกฎเกณฑ์ กติกาง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ เด็กรู้จักการสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ สี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ มีจุดประสงค์ ดังนี้

4.6.1 จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต จำแนกและการเปรียบเทียบ
2. เพื่อฝึกการแยกประเภท การจัดหมวดหมู่
3. เพื่อส่งเสริมการคิดหาเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหา
4. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้
5. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
6. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

4.6.2 ประเภทของเกมการศึกษา

1. เกมจับคู่ เช่น จับคู่ภาพเหมือน จับคู่ภาพกับเงา จับคู่ภาพกับโครงร่าง จับคู่ภาพ ที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก จับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม จับคู่ภาพที่สมมาตร จับคู่ภาพแบบอนุกรม ฯลฯ

2. เกมต่อภาพให้สมบูรณ์ (Jigsaws) หรือภาพตัดต่อ
3. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
4. เกมเรียงลำดับ
5. เกมการจัดหมวดหมู่
6. เกมการศึกษารายละเอียดของภาพ ลอตโต้
7. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
8. เกมพื้นฐานการบวก
9. เกมหาความสัมพันธ์ตามลำดับที่กำหนด

4.6.3 แนวการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

1. แนะนำกิจกรรมใหม่
2. สาธิต / อธิบาย วิธีเล่นเกมอย่างเป็นขั้นตอนตามประเภทของเกม
3. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล
4. ขณะที่เด็กเล่นเกม ครูเป็นเพียงผู้แนะนำ

5. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้อง ด้วยตนเอง หรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูเป็นผู้ช่วยตรวจ
6. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วเก็บใส่กล่อง เข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมชุดอื่น

การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว อีกทั้งสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากเปลี่ยนเป็นรูปธรรม ที่เด็กเข้าใจง่ายเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิด จากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ ตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ของหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ตามบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ภายใต้บรรยากาศที่มีความสุข ไม่เคร่งเครียดด้วย กฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้จึงจัดแบ่งเป็น 3 ด้าน การจัดการสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่องการตอบสนองความต้องการพื้นฐานและการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดการจึงมีเป้าหมาย ให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างมีพื้นที่ในการตอบสนองการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคล่องตัว และตอบสนองการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องของความสะอาด ความปลอดภัย ความอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น ความสะดวกที่จะทำให้รู้สึก

คล่องตัว สดใส กระฉับกระเฉง ความพร้อม ของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มี ลักษณะกายภาพที่ดีคือ มีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีแสงสว่างพอเพียงมีความสงบที่จะทำกิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิ มีที่ให้เก็บวัสดุของใช้และผลงาน มีที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูล แต่ละจุดของพื้นที่ จะต้องสะดวกในการเข้าออก พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่สภาพแวดล้อมในห้องเรียน หลักการสำคัญในการจัดตั้ง คำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาดเป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกรอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1) การจัดวางวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรจัดให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัย และพัฒนาการ

เพื่อให้เด็กสามารถใช้หรือทำกิจกรรมได้สะดวกด้วยตนเอง

2) วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

3) การจัดพื้นที่ในห้องเรียนควรจัดให้เหมาะสม เลือกที่ตั้งครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ และ มุมประสบการณ์

โดยคำนึงถึงทิศทางลม แสงสว่างเพียงพอต่อการทำกิจกรรม ไม่มีแสงแดดส่องรบกวนสายตา เด็กขณะปฏิบัติกิจกรรมทุกจุดของห้องควรให้มองเห็นได้โดยรอบ

4) สภาพแวดล้อมในห้องปลอดภัยจากสัตว์ แมลง พืช และสารเคมีที่มีพิษ ครุภัณฑ์ โต๊ะ เก้าอี้ไม่ควรเป็น มุมแหลมที่เป็นอันตราย

5) การแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม มีดังนี้

5.1 พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน

1) ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน

2) ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำ เป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล

3) ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องครบตามจำนวนเด็ก

4) ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอนของใช้ส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ

5) ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

5.2 พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ควรกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่ เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหว ได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

5.3 พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน ต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่าง เพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรีมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้ โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรี ประมาณวันละ 1 ชั่วโมง การจัดมุมเล่นต่าง ๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3-4 มุมทั้งขึ้นอยู่กับพื้นที่และขนาดของห้อง
- 2) ควรมีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุม ตามหน่วยการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ และตามความสนใจของเด็ก
- 3) ควรจัดให้มีสื่อและผลงานที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้ว จัดวางอยู่ในมุมเช่น เช่น การทดลอง ง่าย ๆ เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสี เป็นต้นโดยผู้สอนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น
- 4) ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น
- 5) ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก เช่น สร้างข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย
- 6) การจัดแสดงผลงานและการเก็บของ ควรคำนึงถึงถึงเรื่องต่อไปนี้
 - จัดให้มีที่แสดงผลงานเสนอภาพวาด งานเขียนอิสระ หรืองานปั้น งานประดิษฐ์ ของเด็ก ๆ
 - จัดที่แสดงผลงานให้น่าสนใจและสดชื่น

- ให้เด็กเห็นของแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เด็กไม่เคยเห็น
- ส่งเสริมให้เด็กๆ รู้จักเลือกสรรว่าจะทำอะไร จัดแสดงอะไร
- กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น
- สอนให้รู้จักจัดของเป็นตามชนิด/ประเภท และเลือกของออกมาใช้ตาม

ความความต้องการ

- สร้างนิสัยในการเก็บของให้เป็นที่เป็นทาง
- สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลุกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ประกอบด้วย

- 1) สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หิน พื้นสำหรับเล่นของเล่น ที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนาม สำหรับปีนป่าย การทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัยอยู่เสมอและหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด
- 2) ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ได้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นพื้นที่ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ บำยนิเทศ เพื่อให้ความรู้แก่เด็ก และผู้ปกครอง
- 3) บริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ แปลงปลูกพืช ผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง หรือแขวนใส่ใน hanging planter
- 4) ห้องปฏิบัติการและอาคารประกอบต่าง ๆ เช่น โรงอาหาร พื้นที่ในการปลูกผัก ห้องสมุด ห้องปฏิบัติต่าง ๆ ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับเป็นให้เด็กทำกิจกรรมและเรียนรู้ ที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ เป็นการจัดการห้องเรียน ตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมี

ความสุข การจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดความสะดวก ปลอดภัยราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้องที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติต่อกันที่ เหมาะสมของของผู้ที่อยู่ ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้สอน นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎระเบียบ กติกา ข้อตกลงที่ทุก คนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน การจัดบรรยากาศด้านจิตภาพจึงมีเป้าหมาย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข ผู้สอนมีท่าทีที่อบอุ่นให้ความมั่นใจแก่เด็ก สนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ มีสถานที่ที่เด็กสามารถมีความเป็นส่วนตัว หรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพัง ต้องการความสงบ ให้อิสระเด็กในการสื่อสาร เคลื่อนไหว ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้ง ข้อตกลงต่างๆ สามารถยืดหยุ่นได้ เมื่อจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพมีรายละเอียดดังนี้

บุคลิกภาพผู้สอน บุคลิกภาพผู้สอนช่วยเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในห้องได้เป็นอย่างดี

ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีกิจกรรมรยาทแบบไทย แต่งกายเหมาะสมสัปดาห์วัฒนธรรม ห้องถิ่น ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เต็มใจตอบ คำถามของเด็ก พูดกับเด็กด้วยเสียงนุ่มนวลเป็นมิตร และพูดชี้แจงเหตุผลแก่เด็กด้วยน้ำเสียงปกติ การจัดการชั้นเรียนของผู้สอน ผู้สอนควรใส่ใจดูแลให้เด็กอยู่ร่วมกันในห้องเรียนอย่างมีความสุข พร้อมทั้งเรียนรู้สิทธิและ หน้าที่ของตน มีการสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติ

เมื่อเด็กไม่ทำตามข้อตกลง และแก้ไขปัญหามีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง

ผู้สอนกับเด็ก ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับเด็กช่วยเสริมสร้างให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย สร้างความมั่นใจในตนเอง และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผู้สอนควรสร้างความสัมพันธ์กับเด็กด้วยท่าทาง เช่น ยิ้ม สัมผัส ทักทาย และพูดคุยกับเด็ก ดูแลเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ ไม่สบาย หรือต้องการกำลังใจ รับฟัง เมื่อเด็กพูดด้วย ให้โอกาสเด็กที่ต้องการพูดคุยกับผู้สอน ตอบเมื่อเด็กถาม และยอมรับการช่วยเหลือของเด็ก

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก ความสัมพันธ์ที่ดี
ระหว่างเด็กกับเด็กในสถานศึกษา จะทำ
ให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเด็กกับ
เด็ก ผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง เด็กกับเด็ก
โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการช่วยเหลือจูงกันและกัน สร้างความ
รับผิดชอบในการทำงาน ให้เด็ก ได้ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ปัญหา เช่น
การจัดของเล่น การดูแลความสะอาด การทำงานกลุ่ม เป็นต้น การสร้างความ
สัมพันธ์

ระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งใน
การสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิด

ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ปกครองกับสถานศึกษา ผู้สอนจึงควรสร้างความ
สัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วยการจัดทำป้ายนิเทศซึ่งมี สารเกี่ยวลบเด็ก ผู้
ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน จัดทำจดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง หรือการ
สื่อสารผ่านสื่อและ เทคโนโลยี กระตุ้นให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทาง
โรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองเยี่ยมชั้นเรียนของเด็ก จัดประชุมระหว่างผู้
ปกครองและผู้สอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ทำงานอาสาสมัครร่วม
กับทาง โรงเรียน

การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคม เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมที่เกิดจาก
แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการ
เล่น การทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การ
จัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่让孩子อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
อย่างมีความสุขสนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิด
ทักษะทางสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกันทั้ง
ในด้านความคิด ความรู้สึก พื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ จัดให้มีบรรยากาศแบบ
ประชาธิปไตย เด็กได้แสดงความเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ เช่น
การกำหนดข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบต่างๆ การแบ่งหน้าที่ การแก่การมี
วินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่ได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและ

บุคคล ผู้สอนจะต้องพยายามจัด

สภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วม
กับผู้อื่น กับสิ่งของและกระบวนการ
ต่างๆ รวมถึงให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆ และผู้สอนจะต้องมี
การวางแผนการจัดกิจกรรม ประจำวัน

ให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกายและสังคม โดยการเตรียมสื่อ วัสดุที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิด กระบวนการคิด ให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและ กระบวนการต่างๆ อย่างกว้างขวาง การที่เด็กอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะพัฒนา ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่น ในตนเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็ก เป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด การเรียนรู้ของเด็กอายุ 4-6 ปี จำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิด จากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เห็น รูปธรรมหรือมองเห็น จับต้องได้ ไปสู่สิ่งที่เป็นามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้น การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น ของเล่น ที่เลียนแบบ ของจริง นิทานและเพลง ดังนี้

1. ของเล่น

ของเล่นเป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็ก ของเล่นช่วยกระตุ้น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิด ความมั่นใจในการเล่นของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุ สิ่งของ เศษวัสดุ เหลือใช้ที่มีอยู่รอบตัวในชีวิตประจำวัน หรือ เป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาด ซึ่งการจัดหาของเล่นให้เด็ก ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและ เหมาะกับ วัยของเด็ก

1.1 ลักษณะของเล่นเด็ก ของเล่นที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของ เด็ก แบ่งเป็น

- 1.1.1 ของจริง เป็นของเล่นที่เป็นสิ่งของหรือเครื่องใช้ในชีวิตจริง ของจริงที่เด็ก เล่นได้ เช่น
 - ช้อน ถ้วย ขามพลาสติก หม้อ จาน
- 1.1.2 ของเล่นเลียนแบบของจริง เป็นของเล่นที่ทำขึ้นให้มีรูปแบบเหมือนของจริงที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันอาจทำจากวัสดุประเภทไม้พลาสติกโลหะหรือกระดาษก็ได้เช่น ตุ๊กตาสัตว์ขนอ่อนนุ่ม ตุ๊กตาค้น ลูกบอลเด็กเล่น รถเด็กเล่น ของเล่นเครื่องครัว/เครื่องใช้ในบ้าน
- 1.1.3 ของเล่นสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ทำขึ้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว สามารถ

ประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือจินตนาการของผู้เล่น เช่น ตัวต่อพลาสติก พลาสติก

สร้างสรรค์ บล็อกพลาสติก/ไม้ วัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ/การปั้น/การประดิษฐ์

1.1.4 ของเล่นเพื่อการศึกษา เป็นของเล่นที่ทำขึ้น มีรูปแบบ

แบบช่วยพัฒนาทักษะ การสังเกต

ทักษะกล้ามเนื้อ ประสานสัมพันธ์กับตา ทักษะการคิด เช่น ไม้บล็อก เกมภาพตัดต่อ เกมโดมิโน

1.1.5 ของเล่นพื้นบ้าน เป็นของเล่นที่ทำขึ้นจากวัสดุตาม

ธรรมชาติหรือวัยที่มีอยู่ในท้องถิ่น

ด้วย เช่น โมบายล์ปลาตะเพียนใบลาน ตะกร้อใบลาน ตุ๊กตาสัตว์ทำจากฟาง กังหันลมใบตาล ล้อกลิ้งไม้ไผ่ นก/ตุ๊กตาสานใบมะพร้าว กะลารองเท้า ในมะพร้าว และปั้นดินเหนียวรูปสัตว์

1.2 ประเภทของเล่นเด็ก ของเล่นเด็กมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของใช้

1.2.1 ของเล่นฝึกประสาทสัมผัส เป็นของเล่นที่ดึงดูด

ความสนใจของเด็กในการมองเห็นได้

และสัมผัส เช่น ของเล่นมีผิวสัมผัสเรียบ-ขรุขระ ของเล่นหยิบจับไว้ในมือได้ เสียงเพลง

1.2.2 ของเล่นฝึกการเคลื่อนไหว เป็นของเล่นที่เคลื่อนที่ไปมาได้ กระตุ้นให้เด็กใช้ กล้ามเนื้อแขน ขา เช่น ลูกบอล ของเล่นลากจูงได้ ของเล่นไต่ลาน ของเล่นมีล้อ

1.2.3 ของเล่นฝึกความสัมพันธ์มือ ตา เป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กได้พัฒนาการประสาน สัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อและตาอย่างมีจุดหมาย เช่น กระดาน ห้อนดอก กล้องหยดรูปทรง ของเล่น ร้อยลูกปัด เม็ดโต ของเล่นร้อยเชือกตามรู ของเล่นผูกเชือก/รูปขีป/ติดกระดุม

1.2.4 ของเล่นฝึกภาษา เป็นของเล่นที่ช่วยในการฟัง การสื่อสารทางการฟัง การพูด

เล่าเรื่อง เช่น หนังสือภาพ นิทาน เทป เพลงเด็ก เครื่องดนตรี หุ่นมือ

1.2.5 ของเล่นฝึกการสังเกต เป็นของเล่นฝึกทักษะการเปรียบเทียบ การจำแนกหรือ จัด

กลุ่ม เช่น ของเล่นรูปทรงเรขาคณิต แผ่นภาพจับคู่ บล็อกต่างสีต่างขนาด

1.2.6 ของเล่นฝึกการคิด เป็นของเล่นสอนให้เด็กมีสมาธิ และรู้จักแก้ปัญหา คิดใช้ เหตุผล

เช่น ภาพตัดต่อ ตัวต่อ ภาพปริศนา บล็อกไม้

1.2.7 ของเล่นฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กสร้างจินตนาการ ตามความนึกคิด หรือแสดงบทบาทสมมติ เช่น บล็อกไม้ ตัวต่อของเล่นเครื่องครัว ของเล่นร้านค้า ของเล่นเครื่องมือแพทย์

1.3 การเลือกของเล่นเด็ก หลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

1.3.1 ความปลอดภัยในการเล่น ของเล่นสำหรับเด็กอาจทำด้วยไม้ ผ้าพลาสติกหรือ โลหะที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผิวสัมผัสที่แหลมคมหรือมีชิ้นส่วนที่หลุดหรือแตกหักง่าย ตลอดจนทำด้วยวัสดุที่ไม่มีพิษมีพิษมีภัยต่อเด็กในสีที่ทาหรือส่วนผสมในการผลิต มีขนาดไม่เล็กเกินไปจนทำให้เด็กกลืนหรือหยิบใส่ รูจมูกหรือเข้าปากได้

รวมทั้งมีน้ำหนักพอเหมาะที่เด็กสามารถหยิบเล่นได้ประโยชน์ในการเล่น ของเล่นที่ดีควรช่วยสร้างความสนใจของเด็กให้อยากรู้อยากเห็น มีสีสันสวยงามสะดุดตาเด็ก มีการออกแบบที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการที่จะ

เล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์หรือแก้ปัญหาช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหวและการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว

ทั้งยัง เสริมสร้างการพัฒนาประสาทมือและตาให้สัมพันธ์กัน

1.3.2 ประสิทธิภาพในการใช้เล่น ของเล่นที่เหมาะสมในการเล่นควรมีความยากง่าย เหมาะกับ

ระดับอายุและความสามารถตามพัฒนาการของเด็ก ของเล่นที่ยากเกินไปจะบั่นทอนความสนใจ ในการเล่นของเด็ก

และทำให้เด็กรู้สึกท้อถอยได้ง่าย ส่วนของเล่นที่ง่ายเกินไปก็ทำให้เด็กเบื่อ ไม่อยากเล่นได้ นอกจากนี้ของเล่นควรทำให้

เด็กได้ใช้ประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความแข็งแรงทนทาน และปรับเปลี่ยนดัดแปลง

ใช้ประโยชน์ได้หลายโอกาส หลายรูปแบบหรือเล่นได้หลายคน

1.3.3 ความประหยัดทรัพยากร ของเล่นที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงหรือผลิตด้วย

เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีตราเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั่วไป หากแต่เป็นวัสดุของ หรือ

ของเล่นที่สามารถจัดหาได้ง่าย มีราคาย่อมเยา และมีอยู่ในท้องถิ่นนั้น โดยหาซื้อได้ง่ายหรือทำขึ้นเองได้ จาก

ภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. นิทาน

นิทานเป็นสื่อ เครื่องมือ และวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็ก การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือ ถือเป็นการบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือในเด็กได้อย่างแยบยล

2.1 ประโยชน์ของนิทาน นิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในทุกด้านดังนี้

2.1.1 ด้านร่างกาย การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กจะได้บริหารร่างกายตามเรื่องราว ของนิทาน ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายแข็งแรง

2.1.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะรู้สึกสนุกสนานมีความสุขที่ได้ฟังเรื่องราวหรือท้องกอลอนและแสดงท่าทางอย่างอิสระตามความต้องการเด็กจะมีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

2.1.3 ด้านสังคม สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมรอบด้าน

2.1.4 ด้านสติปัญญา การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำ จำประโยค และเรื่องราวในหนังสือได้ รู้จักเลียนแบบคำพูด เข้าใจความหมายของเรื่องที่จะอ่าน รู้จักคิดและรู้จักจินตนาการ

2.2 วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ว

วิธีการเล่านิทานหรือเรื่องราว

เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจติดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบ จำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วย ในการ เล่าเรื่องนิทานที่นิยมใช้มี 2 วิธี ดังนี้

2.2.1 การเรื่องโดยในมืออุปกรณ์ เป็นการเล่านิทานด้วยการบอกเล่าด้วยน้ำเสียง และลีลาของผู้เล่า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่าคววดูดความสนใจเด็ก เสียงพูดที่ชัดเจน ลีลาของการเล่าๆ และเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ

2) ระดับเสียงที่ใช้ควรดัง และประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้นๆ แต่ได้

ใจความ การเล่าควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรเว้นจังหวะการเล่าให้นาน และจะทำให้เด็กเบื่ออีกทั้ง ไม่ควรมี

คำถามหรือคำถามอื่นๆ ที่เป็นการขัดจังหวะทำให้เด็กหมดมุด

3) การใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ควรแสดงให้
สอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร
ไม่ควรพูด เรื่อย ๆ เพราะทำให้ขาดความตื่นเต้น

4) การนั่งเล่าเรื่อง ควรจัดหาเก้าอี้นั่งให้เหมาะสมกับ
ระดับสายตาเด็ก ควรเว้น
ระยะห่างของการนั่งเผชิญหน้าเด็กพอประมาณที่จะสามารถสบตาเด็กขณะ
เล่าเรื่องได้ทั่วถึง

5) การใช้เวลาไม่ควรเกิน 20 นาที โดยสังเกตจากท่า
ทางการแสดงออก ของ
เด็กซึ่งไม่ได้ให้ความสนใจจดจ่อกับเรื่องที่เล่า

6) การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่า
ควรใช้คำถามสอบถาม
ความคิดของเด็กเกี่ยวกับกับเรื่องราวที่ได้ฟัง ให้เด็กมีโอกาสดูความคิด
เห็นภายหลังที่เรื่องเล่าจบลง

2.2.2 การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วย อุปกรณ์ที่ใช้ช่วยใน การเล่าเรื่องมีหลายประเภท ได้แก่

1) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งสามารถนำมาเล่า
เรื่องราวประสบการณ์ให้แก่เด็กได้
อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สัตว์ พืช บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ ข้าว
และเหตุการณ์ ตลอดจนสิ่งของที่ มีอยู่ตาม
ธรรมชาติ

2) วัตถุเหลือใช้สิ่งของที่ไม่เป็นที่ต้องการแต่ยัง
ประโยชน์ เช่นภาพจาก หนังสือ
นิตยสาร กิ่งไม้ กล้องกระดาษ สิ่งเหล่านี้อาจนำมาใช้ประกอบการเล่าเรื่องได้

3) ภาพ ใช้รูปภาพที่มีเรื่องราวเล่าได้ เช่น ภาพที่มี
เรื่องราวรวมอยู่ในแผ่นเดียว
หรือทำเป็นแผ่นภาพพลิกหลายๆ แผ่น ขนาดใหญ่พอควรและมีเนื้อเรื่อง
เขียนไว้ด้านหลัง

4) หุ่นจำลอง ใช้หุ่นที่ทำด้วยน้ำหรือกระดาษ
ทำเป็นละครหุ่นมือ หุ่นเชิด
หุ่นขี้ด หุ่นชัก

5) สไลด์ประกอบการเล่าเรื่อง ใช้ภาพถ่ายเป็นสไลด์แผ่นฉายที่ละภาพ

6) หน้ากากทำเป็นรูปตัวละคร ใช้วัสดุทำเป็นหน้ากากรูปตัวละครต่างๆ

7) เทปนิทานหรือเรื่องราว ใช้การเปิดเทปที่มีเสียงเล่าเรื่องราว

8) นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่อง ใช้นิ้วมือเคลื่อนไหวเป็นตัวละครต่างๆ

2.2.3 การอ่านนิทาน

การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นหน้าที่สำคัญ

ประการหนึ่งของผู้สอน เพราะ

หนังสือ คือ อาหารสมองและอาหารใจ หนังสือคือความสุข หนังสือคือเพื่อน หนังสือคือแหล่งเรียนรู้ของเด็กไป ตลอดชีวิตการสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็ก จึงเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของชีวิตให้เด็ก เด็กจะรักหนังสือได้ จากการที่ผู้สอนอ่านหนังสือที่เด็กชอบให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่าเท่าที่เด็กเรียกร้องต้องการ เด็กจะรู้สึกพอใจและมี ความสุขมากในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟัง และ จะเติบโตขึ้นมาเป็นคนรักหนังสือ และรักการอ่าน การอ่านนิทานให้เด็กฟัง คือ การอ่านหนังสือที่ไม่ปล่อยให้เด็กเดินทางไปคนเดียวหรือ เป็นผู้รับฟัง เพียงอย่างเดียว แต่ผู้สอนต้องมีส่วนร่วมไปกับเด็กด้วย นิทานเป็นสื่อสำหรับผู้สอนในการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ที่ดี เด็กที่เติบโตมาด้วยการหล่อหลอมให้ฟัง นิทาน มักจะเป็นเด็กที่ใช้ภาษาได้ดีมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่ไม่ได้ถูกหล่อหลอมด้วยหนังสือหรือนิทาน อีกทั้งเด็กที่มีนิสัยรักการอ่านจะพัฒนาในด้านอื่นๆ แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนของเด็ก แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญ คือ เป็นแหล่งการศึกษาตามความสนใจและความ ต้องการตามอัธยาศัย ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การสืบเสาะหาความรู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสร้างเสริมประสบการณ์ด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ข้อเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการ การเรียนรู้

ในชุมชน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชน และธรรมชาติ ดังนี้

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น อุทยานการศึกษาในวัดและใน

ชุมชน อุทยานประวัติศาสตร์

อุทยานแห่งชาติทางทะเล อุทยานแห่งชาติในท้องถื่นแถบภูเขา หอสมุด

ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติต่างๆ เป็นต้นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนชนอีกประเภทหนึ่ง เป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่ ศาลา การเปรียญในวัด หรือ ศาสนาสถาน ซึ่งเป็นสถานที่ตามประเพณี ตลาดร้านขายของชำ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้าน

การประเมินความสามารถผู้เรียน

การประเมินความสามารถเด็กอายุ 4-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการตามวัยและความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ด้วย

วิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ ผลที่ได้จากการประเมินต้องนำมาจัดทำสารสนเทศ หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ นำข้อมูลผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับ การพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินความสามารถผู้เรียนควรยึดหลัก ดังนี้

1. ประเมินอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินเด็กครบทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม
3. ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้
5. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน
6. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย เป็นการดำเนินงานที่นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลของการนำหลักสูตรไปใช้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาได้แก่ การพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้

ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง การเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
 การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร การส่งเสริมให้ครูปฐมวัยนำหลักสูตรไปใช้ใน การจัดประสบการณ์เรียนรู้
 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ อย่างเป็นระบบ ผู้สอนระดับปฐมวัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
 การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา
 พฤติกรรมด้วยความเข้าใจ ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมจะช่วย ให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษา
 สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเป็นการเปิดโอกาสให้สามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ และการเชื่อมต่อของ
 การศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ให้
 เกิดการเชื่อมโยงในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ

แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่
 การปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพเด็ก การบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย จึงประกอบด้วย

บุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2568

และมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร

จัดการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

2) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์ และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ

3) คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก ได้แก่ ผู้สอน พี่เลี้ยง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและ
คุณสมบัติของบุคลากร เช่น

- มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค
- มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย
- พุดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้
- มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด
- มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก
- มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆของเด็ก และตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรม
- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

4) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และปฏิบัติการ
รับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

5) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ที่ปฏิบัติงานกับเด็กได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

6) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

7) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมี
การประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา

8) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และ
ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

9) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศ ภายในอย่างมีระบบ

10) กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในระดับปฐมวัยใน สถานศึกษาและนำผลจาก ประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

11) กำกับติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำ ผลจากการประเมินมาปรับปรุง และ พัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและให้มี ความทันสมัย

2. ผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ สอดคล้อง กับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการ จัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มี ประสิทธิภาพ ทำให้กระบวนการจัด การเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

1.1 ทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ

1.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้ เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ เปิด โอกาส ให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

1.3 ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมา ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

2) บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

2.1 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเด็ก เอง และผู้สอนกับเด็กร่วมกัน กำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ในชีวิตประจำวันในการแสวงหา คำตอบ หรือหาคำตอบในสิ่งที่ เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล

2.2 จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้า
หาคำตอบด้วยตนเองด้วย

วิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง

2.3 จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้าง
เสริมให้เด็กปฏิบัติผ่านการเล่น
ได้เต็มศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน

2.4 สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึง
ประสงค์ในการจัดการเรียนรู้
กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

2.5 จัดกิจกรรมการเล่น ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการ
เรียนรู้สิ่งแวดล้อม ตลอดจน
มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

2.6 ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนิน
กิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง
สม่ำเสมอ

2.7 จัดการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงและ
นำผลการประเมินมาปรับปรุง
พัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพและการจัดประสบการณ์ของตนให้มี
ประสิทธิภาพ

3) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

3.1 สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้าน
สภาวะทางกาย ด้านอารมณ์

จิตใจและสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย ด้านสติปัญญา

3.2 เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

3.3 เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้า
แสดงออก

3.4 การเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

3.5 จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและ
แก้ปัญหาเอหาเอพาบุคคล

3.6 ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และ
ชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็ม
ตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

4.1 นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ให้
เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม
ชุมชนและท้องถิ่น

4.2 ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนการเสริมสร้าง
การเรียนรู้ให้เกิด

4.3 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา
หลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้และ
พัฒนาสื่อการเรียนรู้

4.4. พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มี
คุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์และ
ทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

3. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
ผู้สอนระดับปฐมวัยและพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรสื่อสารกันตลอด
เวลา เพื่อสร้างความเข้าใจและ
ร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครอง
ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

3.1 มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นเพื่อนำไปกำหนดแผนพัฒนา
สถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ

กำหนด แผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอน

3.2 ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรม
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตาม
ศักยภาพ โดยเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้
ของเด็กต่อเนื่องและมีความหมายต่อเด็ก

3.3 เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อ
การเรียนรู้

3.4 สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและ
จำเป็น

3.5 อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการ
เรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ
ของเด็ก

3.6 ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจน
ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์
โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.7 เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรม นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

3.8 มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ชุมชน/ท้องถิ่น

ชุมชนท้องถิ่น มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

4.1 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารจัดการของสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

4.2 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

4.3 เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้ มี ประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

4.4 ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

4.5 ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

4.6 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีความสำคัญมากในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการสร้าง

ความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม ในและนอกห้องเรียน การจัดพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินพัฒนาการ โดยมีมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็กสถานศึกษาจึงควรกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ดังนี้

1) สำรวจและประเมินความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย และนำข้อมูลมาจัดทำแผนการพัฒนาดตนเองทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

2) พัฒนาศักยภาพบุคลากรปฐมวัยในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดประสบการณ์ เทคนิค วิธีการ จัดประสบการณ์ เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน และด้านอื่นๆ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม PLC เป็นต้น

3) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีมุมความรู้โดยการจัดหาเอกสารด้านหลักสูตร แนวทาง การจัดประสบการณ์ ตลอดจนองค์ความรู้ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

4) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรปฐมวัยมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมปรึกษาและวางแผน การจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ครบเข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตนในการนำหลักสูตรไปสู่ปฏิบัติส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมต่อ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2568

มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการ

จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยประสบความสำเร็จตาม

เป้าหมายที่กำหนด โดยมี แนวทางการ

ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดหาและจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการนำ หลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดงบประมาณส่งเสริมกิจกรรม การเรียนรู้/โครงการ การทัศนศึกษานอกสถานที่ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับปฐมวัย และการนิเทศกำกับ ติดตาม

2) จัดหา จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน จัดซื้อและจัดหาสื่อของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามมุมประสบการณ์ต่างๆ การพัฒนาสนามเด็กเล่นและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการจัดเตรียมของใช้ส่วนตัวให้แก่เด็กตามความจำเป็น เพื่อการดูแลอนามัยส่วนบุคคล และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเด็กได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

3) กำกับติดตามการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กทุกช่วงวัย ระดมทรัพยากรในการจัดหาครูที่มีคุณวุฒิ หรือประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัย พี่เลี้ยงเด็ก ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

การนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุม คุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง ควรใช้ วิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผน การจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ และเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ประชุมผู้บริหารและครูปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการทำปฏิทิน การนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ทุกฝ่าย

3) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศมาวางแผน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานุเคราะห์ตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง

4) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปปฏิบัติ

การนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุม คุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบและเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ประชุมผู้บริหารและครูไปร่วมกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการปฏิบัติ การนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย

3) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศมาวางแผน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานุเคราะห์ตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง

4) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการเชิงระบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพของหลักสูตร การปรับปรุง พัฒนา หลักสูตรการบริหาร หลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาไป ซึ่งแนวทาง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การประเมินก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เป็นการ
ประเมินกระบวนการ ร่างหลักสูตร
สถานศึกษาไปใช้ ควรดำเนินการดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้
ในการร่างหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศ
จากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ฉบับเดิม ศึกษา ประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา มีผลสำเร็จอะไรบ้าง มีปัญหาและ
อุปสรรคอะไรบ้าง ในการใช้หลักสูตร
สถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การประกันคุณภาพการ
ศึกษาภายในตาม มาตรฐานการศึกษาไปใช้
ของสถานศึกษา การประเมินพัฒนาการ นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล
กระทรวงศึกษาธิการ การเปลี่ยนแปลง
ทางสังคม ผลการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ได้
สารสนเทศที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการร่าง
หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

2) การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้
เป็นการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เพื่อพิจารณาความ
สอดคล้อง เหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร สถานศึกษา
ไปใช้ โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้
สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา กรรมการ
สถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน องค์กร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อให้ได้ สารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการ
ปรับปรุงและแก้ไขเอกสารหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ

3) การประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมิน
ความพร้อมและความ พอเพียง
ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ได้แก่ ด้าน
บุคลากรมีจำนวนพอเพียง หรือไม่
คุณลักษณะพร้อมที่จะจัดประสบการณ์มากน้อยเพียงใด ด้านเอกสาร
หลักสูตรและเอกสารประกอบ หลักสูตรมี
ความพร้อมและพอเพียงต่อการจัดประสบการณ์หรือไม่ ด้านสื่อและแหล่ง
เรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดประสบการณ์
มีพอเพียงหรือไม่ เพื่อการจัดการพัฒนาหรือการจัดซื้อจัดหา ให้ทันต่อการ
ใช้หลักสูตร สถานศึกษาไปใช้ ประเมิน
โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม การตรวจสอบรายการ หรือการสอบถาม

2. การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการ ประเมิน กระบวนการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุน การใช้หลักสูตร เพื่อศึกษา ความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรเป็น ไปตาม แผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ประเด็นการประเมิน ได้แก่ วาง แผนการใช้หลักสูตร

การเตรียมความพร้อมและบุคลากร การนิเทศ การอบรมและพัฒนาครูและ บุคลากรเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร ปัจจัยและสิ่งสนับสนุนการใช้ หลักสูตร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การเลือก และใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ ความรู้ ความสามารถของ ครูและบุคลากร และประเด็นประเมินเกี่ยวกับการจัดมุมประสบการณ์ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน การตรวจสอบคุณภาพ หลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตรอาจใช้วิธีการนิเทศ ติดตาม การสอบถาม การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกต

3. การประเมินหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมิน หลักสูตรทั้งระบบ หลังจาก

ดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร

สถานศึกษาปฐมวัย และสรุปผลภาพรวมของหลักสูตรที่จัดทำว่าบรรลุผล ตามเป้าหมายของ หลักสูตรสถานศึกษา

ปฐมวัยหรือไม่ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาส่วน ใดบ้าง ปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างไร

ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตร ได้แก่ การบรรลุผล ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัยที่กำหนดไว้ ประเด็นการ ประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

การเชื่อมต่อของการศึกษา

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะจะทำ

ให้นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเด็กทุกคนเข้าใจพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก

สามารถสร้างหลักสูตรที่เชื่อมต่อระดับการศึกษาและจัดการเรียนการสอนที่

เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามวัย บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็กผู้สอน ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ ผู้สอนระดับปฐมวัย รับผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนระดับ ปฐมวัยและ ผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัว

รับความเปลี่ยนแปลงในช่วงรอยเชื่อมต่อได้เป็น อย่างดี สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหลักสูตรที่กำหนดไว้ บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษา

ระดับปฐมวัยกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การสร้างความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ระหว่างการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรประสานงานและเรียนรู้ลักษณะการจัดการเรียนรู้ซึ่งล้นและกัน เพื่อร่วมมือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สัมพันธ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และควรดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างหลักสูตร

การศึกษาปฐมวัยกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาหลักสูตร ทั้งสอง

ระดับ เพื่อทำความเข้าใจและจัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการสร้างรอยเชื่อมต่อ การศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1.1 จัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้สตรมระดับปฐมวัยและผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อร่วมกันสร้างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อของการศึกษาปฐมวัยและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งต่อไปนี้เป็น

2. ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กใน

การปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้สอนระดับปฐมวัย การดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดระบบข้อมูล สารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ส่งต่อให้ผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อช่วยให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาและทำความเข้าใจเด็กรายบุคคล ซึ่งจะช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ได้ดีขึ้น

2.2 สร้างความเข้าใจร่วมกับเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีและปรับตัวได้ดีขึ้น

2.3 จัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เช่น การเยี่ยมห้องเรียน การสำรวจอาคารเรียน อาคารประกอบ และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น

2.4 จัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้และมีประสบการณ์พื้นฐานที่สอดคล้อง กับรอยเชื่อมต่อในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เช่น จัดกิจกรรมบทบาทสมมติในการนั่งเก้าอี้ ฝึกการจัดเก็บ

กระเป๋าทอตะ-เก้าอี้ และอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัว และจำลองสถานการณ์การเรียนรู้ในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้น

3. ผู้สอนระดับประถมศึกษา

ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัย และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย โดยผู้สอนระดับประถมศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักกับผู้สอน และห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเปิดภาคเรียน

3.2 จัดห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นปลอดภัย และมีพื้นที่สำหรับเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ เช่น ชั่งวางหนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เด็กได้ ปรับตัวและเรียนรู้

จากการปฏิบัติจริง

3.3 วางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับระดับปฐมวัยควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้าง

ความคุ้นเคยกับเด็กที่เข้าเรียน ประมาณ 2-4 สัปดาห์ โดยร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ซึ่งจะช่วยให้เด็กคุ้นเคยและสามารถปรับตัวเพื่อเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.4 ศึกษาข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กอย่างเหมาะสม หากพบเด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษ หรือมีลักษณะเฉพาะ ควรจัดกิจกรรมช่วยเหลือ หรือส่งเสริมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

3.5 เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยจัดทำจุลสาร แผ่นพับ หรือใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Group Line เป็นต้น

4. พ่อแม่ ผู้ปกครอง

พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน และเพื่อช่วยบุตรหลานของตนเองในการศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ

4.2 จัดหาหนังสือ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

4.3 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลาน ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

4.4 จัดเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน เช่น เล่นนิทาน อ่านหนังสือร่วมกัน สนทนาพูดคุย
ซักถามปัญหาในการเรียน ให้การเสริมแรงและให้กำลังใจ

4.5 ร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวบุตรหลาน เพื่อช่วยให้บุตรหลานของตน ปรับตัวได้ดีขึ้น

การจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2468 เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย ด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจาก การ

ลงมือปฏิบัติ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมประจำวันในระดับปฐมวัย มีความยืดหยุ่น เน้นการช่วยเหลือตนเองและส่งเสริมทักษะที่จำเป็น ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อไป ดังนั้น เด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละพัฒนาการ ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ ของเด็กอายุ 4-6 ปี ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร อย่างไรก็ตามเด็กปฐมวัยมักถูกคาดหวังว่าจะต้องมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ทางวิชาการในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่เป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การช่วยให้เด็กพัฒนา ความสามารถ ความเข้าใจ และการแสดงพฤติกรรมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์สำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยดังกล่าว จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะนำไปสู่ ความพร้อมในการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนที่มีลักษณะอย่างเป็นทางการของระดับประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี และมีทักษะจำเป็นสำหรับ ความพร้อมในการเรียนรู้สำหรับเด็กชั้นปฐมวัยศึกษากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ ดังนี้

1. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เด็กสามารถใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ด้วยตนเอง แต่งกายได้เองเก็บของเข้าที่ เมื่อเล่นเสร็จ และช่วยทำความสะอาด ร้องขอให้ช่วยเมื่อจำเป็น
2. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เด็กสามารถวิ่งได้อย่างราบรื่น วิ่งก้าวกระโดดได้ กระโดดด้วยสองขา พันจากพื้น ถือจับ ขว้าง กระดอนลูกบอลได้ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามได้
3. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เด็กสามารถใช้มือประสานสัมพันธ์กับตา และหยิบจับอุปกรณ์วาดภาพ และเขียนวาดภาพคนมีแขนขา และส่วนต่างๆของร่างกาย ตัดตามรอยเส้นและรูปต่างๆ เขียนตามแบบอย่างได้
4. ทักษะภาษาและการรู้หนังสือ เป็นทักษะกระบวนการที่เกิดขึ้นตั้งแต่แรกเกิด และมีการพัฒนาต่อเนื่องไปตลอดทุกช่วงวัย เป็นทักษะจำเป็นที่เด็กสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ฟัง และปฏิบัติตามคำชี้แจงง่ายๆ ฟังเรื่องราว และคำคล้องจองต่างๆ อย่างสนใจ เข้าร่วมฟัง และสนทนาอภิปรายในเรื่องต่างๆ ผลัดกันพูดโต้ตอบ เล่าเรื่องและทบทวนเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ ตามลำดับเหตุการณ์ เล่าเรื่องจากหนังสือภาพอย่างเป็นเหตุเป็นผล อ่าน

หรือจดจำคำบางคำที่มีความหมายต่อตนเอง เขียนชื่อของตนเองได้ เขียนคำที่มีความหมายต่อตนเอง โดยประดิษฐ์คำด้วยตนเอง (Invented spelling) มีความคิดรวบยอด ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบและความหมายของภาษาเขียนที่ปรากฏตามสื่อ สิ่งพิมพ์รูปแบบต่างๆ (Concepts of prints)

5. ทักษะการคิด เด็กสามารถแลกเปลี่ยนความคิดและให้เหตุผลได้ จดจำภาพและวัตถุที่เหมือนและต่างกัน ได้ ใช้คำใหม่ๆ ในการแสดงความคิด ความรู้สึก ถามและตอบคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่ฟัง เปรียบเทียบ จำนวนของวัตถุ 2 กลุ่ม โดยใช้คำ "มากกว่า" "น้อยกว่า" "เท่ากัน" อธิบายเหตุการณ์/เวลา ตามลำดับอย่างถูกต้อง เชื่อมโยงเวลา กับกิจวัตรประจำวัน

6. ทักษะทางสังคมและอารมณ์ เช่น ปรับตัวตามสถานการณ์ ใช้คำพูด เพื่อแก้ไขข้อขัดแย้ง นั่งได้นาน 4-30 นาที เพื่อฟังเรื่องราวหรือทำกิจกรรม ทำงานจนเสร็จ ร่วมมือกับคนอื่นและผลัดกันเล่น ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เมื่อกังวลหรือตื่นเต้น หยุดเล่นและทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการให้ทำได้ ภูมิใจ ในความสำเร็จของตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ถ้าผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย เข้าใจความแตกต่างของการเรียนรู้ระหว่างเด็กปฐมวัย กับเด็กประถมศึกษา แล้ว ทุกฝ่ายจะสามารถร่วมกันพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับความพร้อมในการเรียนรู้ของ เด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม และหลีกเลี่ยงที่จะเน้นเฉพาะ ทักษะอ่านเขียนเรียนเลขและเรียนรู้แบบท่องจำ ให้กับเด็กซึ่งอาจส่งผลกระทบ ต่อพัฒนาการที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จทางวิชาการของเด็กในอนาคต หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุล ทุกด้านมากกว่าการเน้นทักษะการอ่านเขียนเรียนเลข การปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นเรียนอนุบาล และประถมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต้อง ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา และการช่วยเหลือ ที่เหมาะสม จากครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลากรที่เกี่ยวข้องให้บรรลุตาม เป้าหมายของหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2568

ภาคผนวก

ภาคผนวก
ประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระดับ
ปฐมวัย

ภาคผนวก
คำสั่งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถาน
ศึกษา ระดับปฐมวัย

ภาคผนวก
กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 - 3

กำหนดการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ ภาคเรียนที่

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหน่วย	หมายเหตุ